

Procesparticipatie Stroomveld De Knoest

Houten, 28 maart 2022

Onder verantwoordelijkheid van
Coöperatie Duurzaam Eiland u.a. en
Coöperatie Opgewekt Houten u.a

Procesparticipatie Stroomveld De Knoest

1. Inleiding

De energietransitie is in de startfase. Op basis van de Klimaatwet hebben 30 RES-regio's geïnventariseerd hoeveel duurzame energie kan worden opgewekt. Ook de gemeente Houten heeft daarvoor binnen de RES U16 een bod gedaan. De RES 1.0 tot 2025 is inmiddels vastgesteld.

Het Beleidskader Zonnevelden van 8 juli 2021 biedt de kaders voor nadere concretisering van het RES-bod 1.0 van Houten. Onderdeel van het beleidskader is de kanskaart. Daarin is veel ruimte zichtbaar in het buitengebied – waar relatief gezien de minste Houtenaren wonen. Tegelijk gaan de energietransitie en het RES-bod 1.0 alle Houtenaren aan. Daarom hebben de Coöperaties Duurzaam Eiland (CDE) en Opgewekt Houten (COH) de samenwerking gezocht, en onderschrijven ze het plan voor dit zonneveld: “alleen ga je sneller, samen kom je verder”. De coöperaties streven naar een verdeling van lusten en lasten die passend is bij de lokale situatie – meer hierover in het Financiële Participatieplan.

Zonnevelden spelen een rol in de energietransitie en de overgang naar een duurzamere wereld. In vergelijking met windmolens nemen zonnevelden meer ruimte in beslag waardoor de concurrentie met andere functies toeneemt.

De plannen voor een zonneveld op deze plek waren er al voordat de coöperaties betrokken waren. Zij hebben zich ten doel gesteld om energieprojecten voor 100% coöperatief lokaal eigendom te laten zijn. Volgens hen is dat de enige manier om de directe omwonenden, de bewoners uit het plangebied en tenslotte de inwoners van Houten fasegewijs in verbinding met elkaar invloed te geven op het project, van de planfase tot aan de sloopfase. Ook in de toekomst liggen zo de verantwoordelijkheid en de regie over het energieproject bij de bewoners. Zo zorgt dit energieproject voor onderlinge verbinding van de inwoners.

Afbeelding 1: foto van de bewonersavond op 27 september 2021. Na de presentatie van het ontwerp en vragen en opmerkingen hierover, hebben we met elkaar aan tafel gezeten om aanvullende ideeën en wensen te bespreken.

Vanwege het genoemde ruimtebeslag zijn de landschappelijke en ruimtelijke inpassing van een zonneveld belangrijk. Participatie van aan- en omwonenden en andere inwoners van de gemeente zorgt ervoor dat het

zonneveld ook een maatschappelijke inpassing krijgt. Om te zorgen dat het materieel eigenaarschap ('het is óns veld') zo sterk mogelijk wordt hebben de coöperaties samen met de ontwikkelaars, samen de initiatiefnemers, veel tijd en energie gestoken in het betrekken van aan- en omwonenden en andere belanghebbende partijen. In dit document lichten de coöperaties toe wie stakeholders zijn, en hoe ze bij het ontstaan van dit projectplan zijn betrokken.

De opbouw van dit document is als volgt:

- Samenvatting communicatie- en participatieplan (onderdeel 2)
- Reeds uitgevoerde acties omtrent procesparticipatie; verrijking van het ontwerp door samenwerking met aan- en omwonenden (onderdeel 3)
- Verrijking van het plan met inbreng en wensen van omwonenden (onderdeel 4)
- Betrokkenheid overige stakeholders (onderdeel 5)

Achteraan is een overzicht opgenomen van bijlagen waarnaar wordt verwezen.

2. Samenvatting communicatie- en participatieplan

Volgens de Leidraad Omgevingsinitiatieven & Participatie van de gemeente Houten (februari 2022) is het ruimtelijk initiatief voor Stroomveld De Knoest een omgevingsinitiatief met veel impact. Het communicatie- en participatieplan is ingericht volgens participatieroute 3 uit de Leidraad Participatie.

In bijlage 1 is het communicatie- en participatieplan van Stroomveld De Knoest opgenomen waarin inzicht wordt gegeven hoe de inwoners toegang tot en zeggenschap over het ontwikkelingsproces van de zonneweide krijgen.

Korte samenvatting:

- Er is een krachtenveld/stakeholderanalyse uitgevoerd waarin alle belangrijke stakeholder geïdentificeerd zijn. Elke stakeholder wordt op eigen wijze benaderd en geconsulteerd.
- Vervolgens wordt er beschreven hoe er contact wordt onderhouden met alle stakeholders. Door gebruik te maken van verschillende kanalen wordt er gezorgd dat alle stakeholders benaderd worden en zich daardoor betrokken voelen.
- Daarnaast wordt er beschreven hoe er vervolg wordt gegeven aan de input die geleverd wordt door de verschillende stakeholders. Alle wijzigingen en aanpassingen worden helder naar de stakeholders gecommuniceerd, zodat iedereen altijd toegang heeft tot de laatste versie van documenten.

2.1. Onderdeel 1: krachtenveld/stakeholdersanalyse

Uit de krachtenveld/stakeholdersanalyse blijkt dat er rond het projectgebied een beperkt aantal agrarische bedrijven met een woning is gevestigd alsmede een woning zonder agrarische functie. De stakeholders zijn opgedeeld in vijf categorieën: aanwonenden, omwonenden, overige inwoners van Houten, experts, en andere stakeholders & experts. Ieder type stakeholder zal op een andere manier betrokken worden in het participatieproces.

Aanwonenden zijn de huishoudens en bedrijven die vanuit hun woning of perceel zicht hebben op de zonneweide of aan het perceel grenzen. In het geval van Stroomveld De Knoest zijn er slechts vijf aanwonenden. Voor de aanwonenden zorgt de komst van Stroomveld De Knoest voor de grootste verandering en daarom wordt het zonneveld in nauw overleg met de aanwonenden ontworpen.

Omwonenden zijn de huishoudens en bedrijven die binnen de polder wonen die wordt begrensd door de Knoesterweg, Kanaaldijk Zuid, Waalseweg, Trip en Lange Uitweg. Daarnaast worden de huishoudens en bedrijven die ten noorden van het Amsterdam-Rijnkanaal zijn gesitueerd als omwonenden beschouwd. Ondanks dat de omwonenden niet direct aan Stroomveld De Knoest grenzen, zijn ze een belangrijke stakeholder in de planvorming omdat ze op relatief korte afstand (1-3 km) van het zonneveld wonen.

Zie afbeelding 2 voor wie er tot de aan- en omwonenden wordt gerekend.

Afbeelding 2: Aanwonenden en omwonenden Stroomveld de Knoest

De overige inwoners van Houten zijn verbonden met het Eiland van Schalkwijk omdat ze gebruik maken van de buitengebieden om te recreëren. Inzichten over bijvoorbeeld extra functies zijn waardevol.

Naast professionele experts zoals landschapsarchitecten en ecologen wonen er mensen op het Eiland van Schalkwijk die daar zijn geboren en het gebied levenslang kennen. Sommigen hebben zich verdiept in de geschiedenis. Als experts beschikken ze over ‘stille kennis’ die van waarde kan zijn voor het zonneveld. Door elementen uit die stille kennis aandacht te geven ontstaat een verbinding met het verleden die er anders niet zou zijn gekomen.

In tabel 1 staan de geïdentificeerde stakeholders, bedrijven en organisaties en hun belangen.

Tabel 1: geïdentificeerde stakeholders, bedrijven en organisatie en hun belangen	
Naam	Belang
Stedin	Aansluiten van de zonneweide op het Stedinnet; tijdige informatie over aansluiting t.b.v. offerte en transportindicatie,
HDSR	Watermanagement (schone sloten), watertoets
Provincie Utrecht	Bevorderen Energietransitie, realiseren RES-bod 1.0, ruimtegebruik conform bestemming, behoud Werelderfgoedstatus Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW)
Gemeente	Realiseren RES-bod 1.0, beste projecten binnen de tenderprocedure van het Beleidskader Zonnevelden, verminderen weerstand tegen het project bij inwoners
Rijkswaterstaat	Veilige rijkswegen
Weidevogelbeheer Eiland v Schalkw.	Gezonde weidevogelstand, voldoende ruimte / zo min belemmeringen voor weidevogels op het Eiland van Schalkwijk
Stichting Liniebreed Ondernemen	Samenwerking van organisaties die betrokken zijn bij de waterlinies, w.o. de NHW
Stichting Klompenpad	Bevorderen ruimtegebruik m.b.v. klompenpaden, levend houden cultuurhistorie door klompenpaden in ere te herstellen
LTO Noord	Behoud van vruchtbare landbouwgrond voor landbouw

2.2. Onderdeel 2: Het participatieplan (het contact)

2.2.1. Algemeen

Communicatie en participatie gaat in verschillende fasen. Niet alle doelgroepen zijn per fase aan de beurt. Voor communicatie en participatie wordt ‘van binnen naar buiten’ gewerkt. Hoofdinspanning gaat naar de aanwonenden en de omwonenden. Daarnaast naar de stakeholders. Naar gelang het project vordert, groeit de kring van mensen die betrokken worden in het communicatie- en participatieproces. De gekozen communicatiemiddelen (groepsbijeenkomst, keukentafelgesprekken, een inloopavond, ‘live’ bezoeken, expertgesprekken, brainstorm, online interviews, telefoongesprekken, artikelen (print, digitaal) en projectwebsite) zijn passend bij de doelgroepen. Het communicatie- en participatieplan bestaat uit vijf fasen zoals in diagram 1 overzichtelijk is gemaakt.

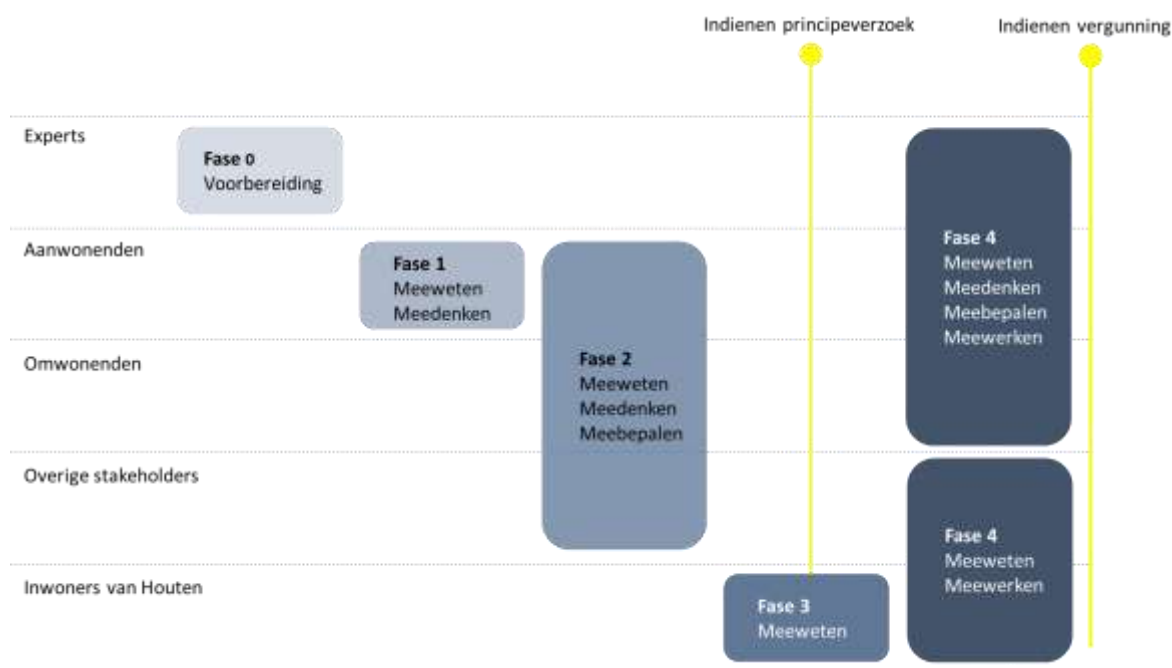

Diagram 1: Fases van participatie Stroomveld De Knoest

2.2.2. Fase 0

Deze fase is bedoeld om zo goed mogelijk voorbereid de vervolgfases in het participatieproces te doorlopen. Experts op het gebied van landschap, waterhuishouding, cultuurhistorie en recreatie maken inzichtelijk wat de kansen en bedreigingen van het gebied zijn. Dit is voornamelijk om de kennis van de initiatiefnemers en hun adviseurs op een voldoende hoog niveau te krijgen. Dit resulteert in een uitgangspuntenkaart met meerdere schetsen over hoe het zonneveld gestalte zou kunnen krijgen.

2.2.3. Fase 1

Omdat het aantal relatief beperkt is, is ervoor gekozen om de aanwonenden persoonlijk te benaderen en bij hen een keukentafelgesprek te houden. Op het Eiland van Schalkwijk is de gewoonte dat je bij je burens koffie gaat drinken als je iets belangrijks te vertellen hebt. Waar je dan aan de keukentafel in alle rust mensen het hoe en waarom kunt uitleggen en je verhaal kunt doen. Zo ook de plannen voor de zonneweide.

Het vertrekpunt voor elk keukentafelgesprek is het gemeentelijk beleid en de daaruit voortvloeiende vastgestelde kaders waarin en waaraan een plan dient te voldoen. Het vaststaand feit dat de velden er komen maar dat het een kwestie is van waar en onder welke voorwaarden, is de start van de gesprekken.

Per aanwonende is het de bedoeling om in dat eerste bezoek te komen tot een open gesprek over:

- de landschappelijke inpassing van het project;

- de zorgen en vragen over beleid, techniek, ontwikkeltraject van het project en de proces- en financiële participatie.

De opbrengst van de keukentafelgesprekken wordt zichtbaar gemaakt in de presentatie die de landschapsarchitect geeft van de landschappelijke inpassing tijdens de aan- en omwonenden bijeenkomst waarmee fase 2 intreedt.

2.2.4. **Fase 2**

In fase 2 wordt er een aan- en omwonendenbijeenkomst georganiseerd waarbij de coöperaties en ontwikkelaars verifiëren of de aanwonenden hun inbreng herkennen en wat ze van de nieuwe versie vinden.

Na de bijeenkomst wordt de gepresenteerde informatie digitaal gedeeld om het nog eens rustig thuis te kunnen bekijken.

Ook van deze bijeenkomst is het doel een open gesprek te hebben met aan- en omwonenden over

- de landschappelijke inpassing van het project;
- de zorgen en vragen over beleid, techniek, ontwikkeltraject van het project en de proces- en financiële participatie.

Van de bijeenkomst wordt een verslag gemaakt dat aan de deelnemers ter beschikking wordt gesteld.

2.2.5. **Fase 3**

Zodra het projectplan vastere vormen aanneemt zorgen de coöperaties voor algemene publiekscommunicatie in de Schalkwijkse en Houtense gemeenschap. Dat gebeurt o.a. via huis-aan-huisbladen en na indiening van het principeverzoek bij de gemeente via een projectwebsite. In uitingen kan naar de projectwebsite worden verwezen, en via de projectwebsite kan ook informatie met belangstellenden worden gedeeld.

Coöperatie Duurzaam Eiland blijft de contacten met de aan- en omwonenden onderhouden, o.a. door hen te informeren over het indienen van het principeverzoek.

2.2.6. **Fase 4**

Als Stroomveld De Knoest wordt geselecteerd om een vergunning aan te vragen, stellen de ontwikkelaars en de coöperaties in overleg met de aan- en omwonenden een begeleidingsgroep in. Op die manier blijven de aan- en omwonenden nauw betrokken bij de verdere ontwikkeling en realisatie van het project. De begeleidingsgroep zorgt voor korte lijnen met ontwikkelaars en coöperaties, zodat bezwaren en zorgen goed kunnen worden ingebracht en geadresseerd.

Aan de begeleidingsgroep worden ook de experts uit Schalkwijk verbonden, zodat er ook inhoudelijk kan worden meegedacht en meegewerkt aan detaillering van Stroomveld De Knoest. Meeweten, meedenken en meewerken is in fase 4 even belangrijk als daarvoor.

In fase 4 benaderen de coöperaties ook de inwoners van Houten voor financiering van het eigen vermogen dat nodig is om het lokaal eigenaarschap te realiseren. We hopen dat veel Houtenaren bereidt zijn om financieel mee te werken aan realisatie van Stroomveld De Knoest!

Zodra Stroomveld De Knoest is gerealiseerd (verwacht: 2024), verlopen de contacten over de zonneweide via de coöperaties. De verbinding met de aan- en omwonenden wordt onderhouden door Coöperatie Duurzaam Eiland.

2.3. **Onderdeel 3: Vervolg**

Ieder contactmoment in het participatieproces geeft verder vorm aan het uiteindelijke ontwerp van Stroomveld De Knoest. Bij zowel de keukentafelgesprekken, de inloopavonden als de overleggen met experts

en andere stakeholders zal er daarom een verslag worden opgesteld met daarin de punten die zijn besproken. Dit verslag wordt beschikbaar gesteld aan de betreffende personen.

Daarnaast wordt het landschappelijk en technisch ontwerp aangepast op de input van de contactmomenten. Wanneer input niet resulteert in aanpassingen op het ontwerp, wordt onderbouwd waarom.

Aanpassingen in het ontwerp worden in een volgend overleg of vervolgbijeenkomst gepresenteerd aan alle aanwonenden en omwonenden. Wanneer er na de laatste bijeenkomst alsnog input wordt opgehaald en wel of niet doorgevoerd in het ontwerp, zal dit naar alle aanwonenden en omwonenden (schriftelijk) worden gecommuniceerd.

Naast persoonlijke gesprekken en omwonende bijeenkomsten, worden aanwonenden, omwonenden, de inwoners van Houten en andere stakeholders op de hoogte gehouden middels:

- Projectenwebsite: www.stroomveld-deknoest.nl
- Artikelen (print & digitaal) in Houtens Nieuws en Schalkwijkse en Tull en 't Waalse Berichten
- (Digitale) nieuwsbrieven van Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten

Nadat de vijf fases van het participatieproces zijn doorlopen en een eventuele vergunning is verkregen, stopt de dialoog en de communicatie niet. Middels de projectenwebsites, artikelen en nieuwsbrieven zullen de aanwonenden, omwonenden en de inwoners van Houten op de hoogte worden gehouden over de voortgang van het initiatief:

- Wanneer de SDE++ subsidie is aangevraagd en toegekend
- Over de voorbereiding en de voortgang van de bouw
- Over de mogelijkheden om financieel te participeren
- Over de mogelijkheden om actief betrokken te zijn bij het zonneveld. Denk hierbij bijvoorbeeld groenbeheer

Ook na realisatie van Stroomveld De Knoest zal de projectenwebsite blijven bestaan zodat het voor eenieder toegankelijk blijft om contact op te nemen. Ook zullen er minimaal jaarlijks artikelen verschijnen in de nieuwsbrieven van Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten.

3. Reeds uitgevoerde acties ten behoeve van procesparticipatie

De inhoud van dit onderdeel bevat het participatielogboek als bedoeld in de Leidraad Omgevingsinitiatieven & Participatie van de gemeente Houten (februari 2022). Het format daarvoor was ten tijde van schrijven van dit onderdeel nog niet beschikbaar.

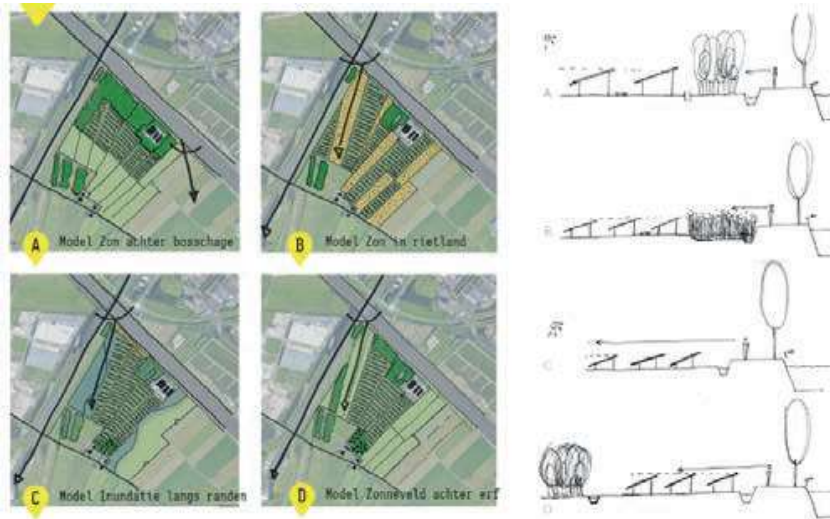
Korte samenvatting

- Alle aanwonenden zijn benaderd tijdens persoonlijke keukentafelgesprekken. Zij zijn de belangrijkste stakeholder van het project.
- Alle omwonenden zijn uitgenodigd voor een informatieavond. Er is draagvlak voor een zonneweide in de hoek A27/Amsterdam-Rijnkanaal.
- Er zijn verschillende experts benaderd om mee te denken over specifieke thema's.
- Alle aanwonenden zijn na selectie van project Stroomveld De Knoest benaderd voor keukentafelgesprekken.
- Alle omwonenden zijn na selectie van project Stroomveld De Knoest uitgenodigd voor een tweede informatieavond over het project. Wegens gebrek aan belangstelling (er was slechts één aanmelding) ging de avond niet door.

Ten tijde van het indienen van de vergunningaanvraag voor Stroomveld De Knoest zijn fases 0, 1, 2 en 3 en een gedeelte van fase 4 uitgevoerd.

3.1. Fase 0

In fase 0 is er samen met experts van Land-ID en de ecologen van RPS een analyse gemaakt van het landschap en ook de kansen en bedreigingen wat betreft recreatie en cultuurhistorie. Omdat Stroomveld De Knoest in de Nieuwe Hollandse Waterlinie is gesitueerd, zijn er vervolgens meerdere afspraken geweest met Provincie Utrecht, Stichting Liniebreed Ondernemen (SLO) en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).

Afbeelding 3: modellenstudie

Provincie Utrecht

Met de Provincie Utrecht zijn meerdere overleggen geweest, waarvan de eerste dateert uit 2018. De eerste reactie van de Provincie Utrecht was negatief, omdat er toentertijd een nominatie liep voor Unesco Werelderfgoed en omdat het toenmalige ontwerp van het zonnenveld geen bijdrage leverde aan de unieke waarden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. In 2020 is er door Land-ID een ontwerpverkenning uitgevoerd met als doel om een zonneweide te ontwerpen die bijdraagt aan een verbeterde zichtbaarheid van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Als onderdeel van de ontwerpverkenning is een modellen studie opgesteld waaruit vervolgens een nieuw ontwerp is opgesteld met de naam 'Model Nieuwe Hollandse Zonneline'. Zie afbeelding 4.

Afbeelding 4: Model Nieuwe Hollandse Zonneline

In oktober 2020 is de ontwerpverkenning gepresenteerd aan de Provincie Utrecht en in November 2020 heeft de Provincie Utrecht een schriftelijke reactie op de ontwerpverkenning gegeven. Deze schriftelijke reactie is niet als bijlage opgenomen, omdat deze van de Provincie Utrecht niet openbaar gemaakt mag worden. De initiatiefnemers van Stroomveld De Knoest hebben de reactie van de Provincie Utrecht als positief ervaren en de vervolgonwerpen die in fase 1 en 2 zijn opgesteld, zijn grotendeels gebaseerd op de richting die in de reactie van de Provincie Utrecht is gegeven.

Stichting Liniebreed Ondernemen (SLO)

Stichting Liniebreed Ondernemen is opgericht in 2011 en heeft als doel te zorgen voor een duurzame, maatschappelijke en economische benutting van de Waterlinies in Nederland om zo het erfgoed te behouden voor volgende generaties. Gezien het belang van SLO en haar unieke kennis van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn er twee brainstormsessies georganiseerd om te onderzoeken hoe Stroomveld De Knoest een positieve bijdrage kan leveren op het gebied van recreatie, omwonenden en ondernemers.

Afbeelding 5: brainstorm met SLO, Land-id, Chint en Duurzaam Eiland op 26 augustus 2021.

Afbeelding 6: het veld in met met SLO, Land-id, Chint en Duurzaam Eiland op 26 augustus 2021.

Afbeelding 7: brainstormsessie SLO

Hierbij zijn meerdere kansen besproken, zoals het toevoegen van karakteristieke landschapselementen, het uitbreiden van de bestaande recreatieve routes en het toevoegen een uitkijktoren op de plaats waar ooit de Knoesterwatermolen heeft gestaan. Ook het gebruik van liniemeubilair en ideeën als de virtual reality kijker zijn besproken.

Zie bijlage 2 voor het gespreksverslag met SLO.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

Omdat het ontwerp van Stroomveld De Knoest een impact kan hebben op het watermanagement in het gebied is er in een vroeg stadium meerdere keren fysiek en online contact geweest met adviseurs van HDSR. Samen met HDSR zijn er drie scenario's voor vernatting besproken: 1) natuurlijke vernatting, 2) piekberging en 3) kunstmatige inundatie.

HDSR heeft in de overleggen aangegeven dat het voor hun wenselijk is als er wordt vastgehouden aan het huidige peilgebied. De voorkeur hiervoor is omdat er geen extra technische ingrepen nodig zijn in het gebied. Het ontwerp dat is ingediend als onderdeel van het principeverzoek van Stroomveld De Knoest heeft als uitgangspunt dat het huidige peilniveau niet zal wijzigen.

Zie bijlage 3 voor het gespreksverslag met HDSR.

Ook in de volgende fasen is contact onderhouden met stakeholders. Daarover wordt verslag gedaan in onderdeel 5.

3.2. Fase 1

De persoonlijke inbreng van de aanwonenden heeft ervoor gezorgd, dat veel historische kennis en informatie m.b.t. de vegetatie en vogelstand werd ingebracht. De landschapsarchitect heeft deze buurtspecifieke informatie vertaald in een ontwerp dat tijdens de omwonendenavond in fase 2 gepresenteerd is. Voorafgaand aan de inloopavond met omwonenden is alvast het conceptontwerp aan alle omwonenden toegestuurd.

Met 4 van de 5 aanwonenden zijn keukentafelgesprekken gevoerd, de vijfde betreft een woning van de grondeigenaar. Mooi was te zien dat mensen wat terughoudend reageren op een zonneweide, maar de urgentie voor duurzame energie wel snappen en dan kun je bouwen aan draagvlak.

In elk keukentafelgesprek is er aan de hand van een presentatie allereerst informatie verschaft over het zonneveldenbeleid van de gemeente Houten. Daarnaast zijn denkrichtingen voor een landschappelijk inrichting besproken.

De presentatie (bijlage 4) en het gespreksverslag is aan de omwonenden nagestuurd. Een samenvatting van de gespreksverslagen is in bijlage 5 opgenomen. Op verzoek en na goedkeuring van de aanwonenden kunnen deze verslagen met de gemeente Houten worden gedeeld.

Tijdens de keukentafelgesprekken hebben de aanwonenden hun belangen naar voren gebracht:

- Graag het zicht behouden richting Houten en om de boten te kunnen zien varen;
Oplossing: het zonneveld zo ver mogelijk naar het westen verplaatsen;
- Zorgen dat vernatten niet als gevolg heeft dat er muggenplagen ontstaan.
Oplossing: goede balans tussen verschillende natuurtypen in natte natuurzone, kleine hoeveelheid plasdras, open water met vissen aangesloten aan bestaande watergang en hooiland dat vogels aantrekt.
- Er is een zorg dat open water ganzen aantrekt.
Oplossing: bij vernatten open water vermijden.
- Voorkeur voor natuur aan de zuidzijde van het plangebied;
- Koppelkans om een betere ontsluiting te realiseren;
- Belangrijk dat er een plek is om fietsen te kunnen plaatsen;
- Er is een zorg dat de transformatoren een bromtroom afgeven.
Oplossing: De transformatoren worden zover mogelijk in het midden van het projectgebied geplaatst;
- Behoeft aan een extra brug over de Schalkwijkse Wetering, zodat agrarische gronden ten zuiden van de Schalkwijkse Wetering beter bereikbaar zijn.
Oplossing: dit verder onderzoeken met HDSR.
- Impact van de bouwactiviteiten op bestaande bebouwing.
- Er is een zorg dat de groenstructuren rondom het zonneveld niet goed worden beheerd waardoor zonnepanelen zichtbaar worden.
Oplossing: beheerplan onderdeel laten uitmaken van omgevingsvergunning;
- Er is een zorg dat er planschade ontstaat;
Oplossing: risicoanalyse laten uitvoeren door externe expert.

De persoonlijke inbreng van de aanwonenden heeft er voor gezorgd, dat veel historische en informatie m.b.t. de vegetatie en vogelstand werd ingebracht. De landschapsarchitect heeft deze buurt-specifieke informatie en de bovenstaande belangen vertaald in een plan dat tijdens de omwonendenavond in fase 2 gepresenteerd is. Voorafgaand aan de inloopavond met omwonenden is alvast het conceptontwerp aan alle aanwonenden toegestuurd.

Afbeelding 9: inloopavond op 27 september 2021.

3.3. Fase 2

Voor aan- en omwonenden hebben de coöperaties en de ontwikkelaars op 27 september in Sociaal-Cultureel Centrum De Wiese een inloopavond georganiseerd. Onderling is een te flyeren gebied bepaald, zie afbeelding 2 waarop alle aan- en omwonenden zichtbaar zijn gemaakt. In de flyer zijn belangstellenden uitgenodigd om in De Wiese bijeen te komen, zie bijlage 6 voor de flyer. Tevens is de uitnodiging geplaatst in de Schalkwijkse en Tull en 't Waalse Berichten. In verband met de RIVM-richtlijnen golden er aanvullende regels en men diende zich vooraf in te schrijven. Presentielijsten zijn voorhanden.

Eerst werd een presentatie gegeven waarbij de achtergrond van de keuzes voor het zonneveld werd toegelicht. Met name de cascade van het Klimaatakkoord van Parijs naar de Nederlandse Klimaatwet en in het vervolg daarvan de Regionale Energie Strategie U16 en het bod van de Gemeente Houten. Daarna lichtte de landschapsarchitect toe hoe zij rekening heeft gehouden met inpassing van het project in karakteristieken van het gebied. De presentatie is bijgevoegd als bijlage 7.

Aansluitend gingen de aanwezigen in gesprek met de landschapsarchitect over de plannen voor de invulling van het perceel. De landschapsarchitect had hiervoor posters gemaakt. Deze zijn in bijlage 8 opgenomen. Ook hadden de aanwezigen gelegenheid voor gesprek met de coöperaties en ontwikkelaars over vragen over het ontwerp, het beleid, de techniek en participatie met betrekking tot het project.

Startpunt: in NHW gebied, daar koppeling mee maken, Waterlinie versterken.

Omwonenden: muggen, ganzen, agrarisch belang, uit het zicht, voorkeur landschappelijke inpassing ten zuiden, geluid trafo's, parkeren auto's/fietsen, niet heien.

Vragen die gesteld werden:

- Drassige grond: hoe ga je funderen.
Oplossing: goed sonderen waar de steunlagen zich bevinden;
- De transformatoren mogen niet of nauwelijks hoorbaar zijn.
Oplossing: De transformatoren worden zover mogelijk in het midden van het projectgebied geplaatst;
- Zorgen over beplanting, perenvuur.
Oplossing: beplantingsplan vooraf bespreken met omwonenden;
- Zorgen over muggen a.g.v. drasgebied en waterwegen met stilstaand water.
Oplossing: goede balans tussen verschillende natuurtypen in natte natuurzone, kleine hoeveelheid plasdras, open water met vissen aangesloten aan bestaande watergang en hooiland dat vogels aantrekt.
- Zorgen over muizen en ander ongedierte.
Oplossing: nestelmogelijkheden voor uilen
- Suggesties: doe iets met de molen die er stond, en met het klompenpad van Tull en 't Waal naar de kerk in Houten
- Ruimte voor ganzen.
Oplossing: het wateroppervlak klein houden zodat het geen aantrekkingskracht op ganzen heeft.

Het verslag is bijgevoegd als bijlage 9.

Aanwonenden die ook op de aan- en omwonendenbijeenkomst aanwezig waren gaven aan dat zij hun inbreng uit de keukentafelgesprekken terugzagen in het aangepaste plan. Zij vinden die versie beter dan in eerste instantie.

De actieve inbreng van aan- en omwonenden heeft geleid tot de landschappelijke inrichting van het project waarvoor op 1 november het principeverzoek is ingediend. Het uitgewerkte landschapsplan is toegezonden aan drie direct aanwonenden en aan bewoners die ten noorden van het Amsterdam-Rijnkanaal woonachtig zijn.

3.4. Fase 3

3.4.1. *Vóór indienen principeverzoek*

Tot 'andere inwoners van Houten' worden de huishoudens en bedrijven gerekend die niet tot de groepen aanwonenden en omwonenden behoren. Zoals blijkt uit Communicatie- en participatieplan Stroomveld De Knoest is gemeente-brede communicatie over de zonneweide pas aan de orde als bekend is of er een vergunning mag worden aangevraagd. Tot aan de vergunningsfase is er alleen algemene communicatie naar de inwoners van Houten. Ingezette middelen tot 1 november:

- Diverse nieuwsbrieven van Coöperatie Duurzaam Eiland, informatie op website van de coöperatie;
- Melding aan leden CDE tijdens Algemene Ledenvergadering op 10 juni 2021;
- Drieluik van artikelen op de Duurzaamheidspagina in het Houtens Nieuws, zie bijlage 10;
- Melding aan leden COH tijdens de Algemene Ledenvergadering op 30 september 2021.

Tijdens de ledenvergaderingen van de coöperaties bleek dat de leden positief staan tegenover betrokkenheid bij zonneveldprojecten. Het verslag van de ledenvergadering van Duurzaam Eiland is te vinden op de website. Het verslag van de ledenvergadering van Opgewekt Houten kan worden opgevraagd.

3.4.2. *Na indienen principeverzoek*

Fase 1 en 2 van het Communicatie- en participatieplan Stroomveld De Knoest zijn volledig afgerond met de indiening van het projectplan bij de gemeente. Fase 3 liep tussen indienen principeverzoek en de uitslag van de tender. In deze fase heeft algemene publiekscommunicatie op hoofdlijnen plaatsgevonden. De coöperaties hebben in november 2021 op hun websites een nieuwsbericht geplaatst over het principeverzoek. In Houtens Nieuws is op 24 november 2021 een artikel geplaatst over de plannen die de coöperaties en de ontwikkelaars hadden ingediend. Zie bijlage 11.

3.5. Fase 4 - na selectie

Op 8 februari 2022 werd het besluit van het College van B&W over de ingediende plannen voor zonnevelden bekend. Het principeverzoek voor Stroomveld De Knoest bereikte met 80 van de 85 mogelijke punten de tweede plaats!

De coöperaties startten direct met de uitvoering van het communicatieplan voor fase 4. Doel hiervan was de aan- en omwonenden intensief te betrekken bij de wording van het project, en een begin te maken met het onder de aandacht brengen van Stroomveld De Knoest van de Houtenaren in het verstedelijkte gebied. Dit laatste met als doel de financiering van het benodigde eigen vermogen rond te krijgen.

Communicatie aan- en omwonenden

Op 12 februari 2022 heeft Coöperatie Duurzaam Eiland onder de aan- en omwonenden (zie afbeelding 2) een circulaire verspreid met de mededeling dat project Stroomveld De Knoest is geselecteerd. Zie bijlage 12 voor de circulaire.

Aansluitend zijn afspraken gemaakt voor keukentafelgesprekken met de aanwonenden. Deze hebben plaatsgevonden op

- Dinsdag 22 februari met de bewoners ten noorden van het Amsterdam-Rijnkanaal
- Dinsdag 1 maart met de bewoners aan de Knoesterweg

- Vrijdag 18 maart met de bewoners aan de Schalkwijksewetering

Daarnaast is een gesprek geweest met de agrariërs naast het perceel, die op dit moment het perceel pachten. Dit gesprek heeft plaatsgevonden op donderdag 3 maart.

In de keukentafelgesprekken kwamen gedeeltelijk dezelfde onderwerpen aan de orde als in de ronde in september 2021:

- Zorgen: waterhuishouding en extensief beheer (muggen als gevolg van stilstaand water), mogelijke hinder van reflectie van zonlicht, recreatiedrukke, overlast van geparkeerde auto's en fietsen, beheer van het voor publiek toegankelijke deel van het perceel, geluid van de transformatoren, zichtbaarheid van zonnepanelen, keuze soorten beplanting
Oplossingen voor deze zorgen zijn al verwerkt in het Principeverzoek en in het Landschappelijk Inrichtingsplan (als onderdeel van de Ruimtelijke Onderbouwing voor de vergunningsaanvraag).
- Wensen: verbreding huidige ontsluiting tot de woning, overname herplantplicht, alternatieve hectares landbouwgrond, beplanting die jaarrond zorgt dat de zonnepanelen aan het zicht zijn onttrokken, inspraak in het beplantingsplan zodat er geen schadelijke soorten worden gekozen.
- Vragen: o.a. over de hoogte van de panelentafels en de transformatorhuisjes, locatiefietsparkeerplaatsen, talud van de Knoesterweg naar het water rondom het zonneveld, eventuele afrastering, locatie toegang tot het perceel voor onderhoud

Voor dinsdag 8 maart 2022 bereidden de initiatiefnemers voor omwonenden een inloopavond in Sociaal Cultureel Centrum De Wiese voor. De schriftelijke uitnodiging (zie bijlage 13) is rondgebracht op 24 februari bij circa 130 adressen. Op 2 maart stuurde Coöperatie Duurzaam Eiland een reminder (zie bijlage 14) aan de mailadressen van de omwonenden die de inloopavond van 27 september 2021 hadden bezocht. Vanwege een gebrek aan belangstelling is besloten de inloopavond geen doorgang te laten vinden.

Tijdens de keukentafelgesprekken is de aanwonenden gevraagd hoe zij op de hoogte willen worden gehouden. Er is – anders dan in het Communicatie- en Participatieplan in bijlage 1 beschreven - geen behoefte aan een begeleidingsgroep; bij nieuws wil men graag een email ontvangen, indien nodig met een link naar de pagina op de projectwebsite waar het nieuwsbericht en eventuele documenten staan.

De aanwonenden en omwonenden (130 adressen) zijn eind maart schriftelijk geattendeerd (zie bijlage 15) op de algemene informatieavond over Stroomveld De Knoest op 14 april. De Coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten organiseren die voor de inwoners van Houten en de kleine kernen.

Algemene publiekscommunicatie

Vanaf 15 februari konden belangstellenden de projectwebsite stroomveld-deknoest.nl bezoeken. De website vormt het centrale informatiepunt over het project. Daar is ook het laatste nieuws te lezen en worden bijeenkomsten aangekondigd.

Met een artikel Zonneveld toont Waterlinie in 't Groentje op 16 februari (bijlage 16) gaven de coöperaties bekendheid aan de uitslag van de tender. Via hun digitale nieuwsbrief en informatie op hun eigen websites informeerden zij hun leden.

Communicatie inwoners Houten en de kleine kernen

Conform de verplichtingen uit het Beleidskader Zonnevelden organiseren de coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten samen met de ontwikkelaars een informatieavond voor inwoners van het stedelijk gebied van Houten en de kleine kernen. Deze vindt plaats op donderdag 14 april in Multifunctioneel Centrum The Dome aan de Kruisboog in Houten. De informatieavond wordt gecombineerd met die over project Zonneweide De Heul.

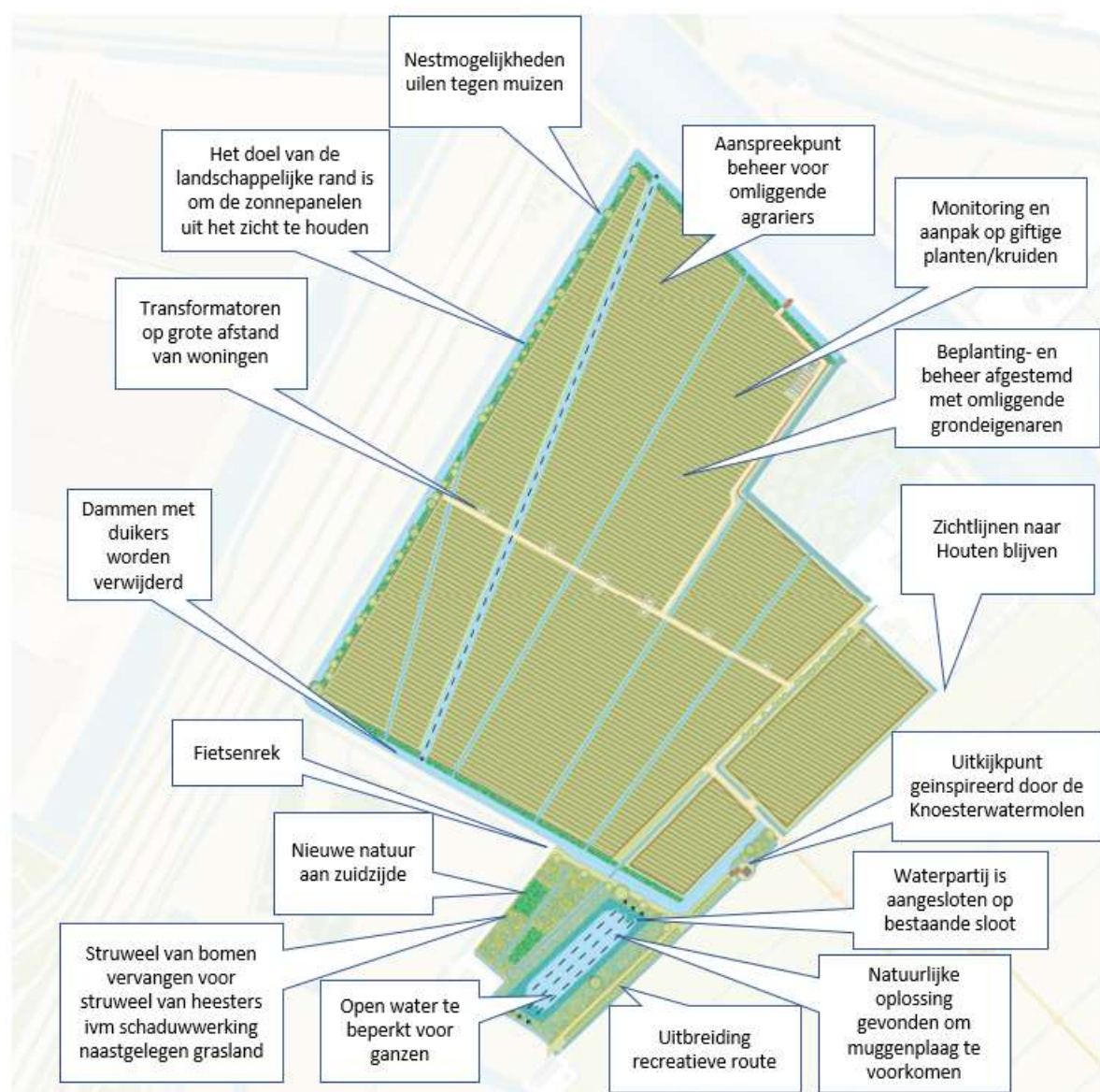
De advertentie (bijlage 17) met uitnodiging verschijnt in Houtens Nieuws op 23 en 30 maart en op 6 april. Daarnaast wordt een oproep gedaan in Schalkwijkse Berichten, dat ook goed gelezen wordt in Tull en 't Waal. Met Stichting Mooi 't Goy zal worden overlegd over berichtgeving in en rond 't Goy.

Besloten is om geen algemene inwonersavond voor Schalkwijk te organiseren omdat de belangstelling voor de inloopavond op 8 maart nagenoeg nihil was. Het gevaar is dat mensen op het Eiland van Schalkwijk zich overvoerd voelen met informatie.

Voor de zomer organiseren de coöperaties een aparte avond voor financiële deelname in de projecten; zie voor nadere informatie de verantwoording van de uitvoering van het Financiële participatieplan.

4. Verrijking plan met inbreng en wensen van omwonenden

Met de inbreng en wensen van de aanwonenden en omwonenden is het ontwerp van Stroomveld De Knoest significant verrijkt. Dit is goed zichtbaar in afbeelding 10 waaruit blijkt dat nagenoeg alle input van aanwonenden en omwonenden is meegenomen in de laatste versie van het ontwerp.

Afbeelding 10: verrijking plan door inbreng en wensen van omwonenden.

5. Betrokkenheid overige stakeholders

Na de inleidende contacten in fase 0 hebben de ontwikkelaars en de coöperaties vanaf fase 1 tevens met de volgende belanghebbende organisaties contact gehad over de ontwikkeling van het project.

Gemeente Houten

De ontwikkelaars en de coöperaties hebben de gemeente geïnformeerd over hun voornemen om een zonneweide te realiseren op het perceel van Stroomveld De Knoest. Zij hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vragen te stellen over het Beleidskader Zonnenveld. Het betreffende gesprek vond plaats op 5 oktober 2021.

De gemeente heeft de ontwikkelaars en de coöperaties op 17 februari geïnformeerd over de uitslag van de beoordeling. Het advies is om met de Provincie Utrecht nog een bespreking te houden over het project in relatie tot de Hollandse Waterlinies, en met Rijkswaterstaat over eventuele lichtreflectie op de A27.

Provincie Utrecht

Met de Provincie Utrecht is er gesproken over een aantal zaken. Allereerst over een belangrijk punt uit de HIA: dat de opgaande hoge groene zoom niet de zichtlijnen op het slotenpatroon blokkeert, en dus de hoge groene zoom niet dichtgroeit op de plekken waar de sloten dwars op die zoom aankomen. Dit is op deze manier verwerkt in het Landschappelijk Inrichtingsplan. Op de plekken waar de sloot en plasdrasgreppels worden aangesloten op de sloot komt er een onderbreking in het struweel. Hierdoor is de herstelde karakteristieke verkaveling vanaf de buitenrand zichtbaar, met name bij de nieuwe brede sloot die een lange zichtlijn door het plangebied vormt.

Daarnaast werd door de Provincie aangegeven dat het plangebied in de boringsvrije zone ligt en in 2022 onderdeel wordt van een KRW waterlichaam. Na een analyse door de Provincie is duidelijk geworden dat beide niet van invloed zijn op de ontwikkeling van een zonneweide.

Stedin

Het zonnenveld moet worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Met Stedin is tijdig contact opgenomen om te vernemen of een aansluiting mogelijk is. Dit blijkt het geval. De initiatiefnemers hebben in oktober 2021 een aansluiting van voldoende capaciteit aangevraagd.

Kort nadien kwam het bericht van landelijk netbeheerder Tennet dat in het verzorgingsgebied van Stedin congestie op het Tennet-hoogspanningsnet dreigt. Op 28 oktober 2021 heeft Stedin bevestigd dat de aanvraag compleet en op tijd is ingediend waardoor de congestieproblematiek geen invloed heeft op de realisatie van het zonnenveld.

In de periode na indiening van het principeverzoek en in de aanloop naar de uitslag hebben de ontwikkelaars regelmatig contact onderhouden met Stedin over de aangekondigde netcongestie en de beschikbare ruimte op het elektriciteitsnet.

Rijkswaterstaat

Stroomveld De Knoest ligt direct ten oosten van de A27. Omdat de Rijksweg het Amsterdam-Rijnkanaal kruist en het verkeer een brug moet oversteken is het talud verhoogd. Daardoor hebben automobilisten van bovenaf zicht op het perceel en op de zonnepanelen.

Omdat er een risico op schittering bestaat is er contact opgenomen met Rijkswaterstaat en dit risico besproken. Naar mededelingen van de adviseur duurzame energie van Rijkswaterstaat op 22 oktober 2021 wordt het risico als gering beschouwd en hoeven er geen maatregelen te worden getroffen wanneer er gebruik wordt gemaakt van een zuid opstelling.

Op 22 maart 2022 is er wederom een overleg geweest met Rijkswaterstaat met betrekking tot het effect van eventuele reflectie van de zonnepanelen op de verkeersveiligheid op de A27. Ditmaal was het overleg met een Adviseur verkeer en verkeersveiligheid. We hebben naderhand via een mail teruggekoppeld gekregen dat de combinatie van de oriëntatie van de weg (van ZZW naar NNO), de hellingshoek en oriëntatie van de panelen en de afstand tot de A27 leiden naar verwachting niet tot hinder en/of extra risico voor het verkeer.

op de A27 in noordelijke richting. Hiervoor hoeft aldus RWS ook geen aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd. Ook de geplande uitbreiding van de A27 leidt niet tot verandering in deze consequenties omdat alleen de westelijke rijbaan van de A27 wordt aangepakt.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

De ontwikkelaars hebben in fase 0 (september 2021) drie overleggen gevoerd met Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) over de voornemens voor Stroomveld De Knoest, en in het kader van de planvorming gesproken over het watermanagement op en rond het perceel. Zie bijlage 3 voor het gespreksverslag.

Op 15 maart heeft er wederom afstemming plaatsgevonden tussen initiatiefnemer en HDSR in het kader van de watertoets. Het watermanagement op en rond de percelen van Stroomveld De Knoest is besproken alsook het ontwerp. HDSR kijkt positief naar het ontwerp met kansen voor waterberging en verbeterde waterkwaliteit door de natuurvriendelijke oevers, extra sloot en greppels door het plangebied en het aanleggen van een natte natuurzone.

Daarnaast is met HDSR gesproken over duikers en/of dammen. Mochten er in het plangebied zich duikers en/of dammen bevinden die als niet nodig worden beschouwd er wordt gekeken of deze verwijderd kunnen worden. Ook zullen we op een tweetal plekken duikers toevoegen. Dit zullen we verder met HDSR verder concretiseren, na vergunningverlening.

Veiligheidsregio Utrecht

Er heeft vooroverleg plaatsgevonden tussen VRU en initiatiefnemers over de brandveiligheid van de zonneweide. Dit gesprek ging met name over bereikbaarheid van de zonneweide en de bluswatervoorziening. De wensen zijn in principe uitvoerbaar. De exacte details zullen in nader overleg met de VRU moeten worden geconcretiseerd. Datzelfde geldt voor een mogelijk protocol voor afschakeling van het zonnepark bij brand. Na vergunningverlening worden er vervolggesprekken met de VRU gemaakt.

Stichting Liniebreed Ondernemen

Na het nieuws over de selectie van Stroomveld De Knoest door de gemeente Houten is er weer contact geweest met Stichting Liniebreed Ondernemen om met hen het goede nieuws te delen de komende fase uit te leggen. Stichting Liniebreed Ondernemen kijkt uit naar een verdere samenwerking na vergunningverlening om samen een invulling te geven aan de elementen binnen de zonneweide die gelieerd zijn aan de Hollandse Waterlinies, zoals de invulling van informatieborden, liniemeubilair en de uitkijktoren.

Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk

Het plangebied betreft geen weidevogelgebied. Er is kort contact geweest met Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk. Tot dusverre heeft dit nog geen inzichten opgeleverd over weidevogels.

De verwachting is dat er geen weidevogels komen op het plangebied dichtbij de snelweg. De natte natuurzone ten zuiden van het plangebied biedt kansen voor weidevogels met plasdras. Ook worden er geen bosschages geplaatst aan de zuidzijde, waar op ruim 500 meter afstand weidevogelperceel De Kroon ligt.

Bijlagen

1. Communicatie- en participatieplan (oorspronkelijk plan zoals bij principeverzoek gevoegd)
2. Gespreksverslag Stichting Liniebreed Ondernemen 26 augustus 2021
3. Gespreksverslag HDSR september 2021
4. Presentatie keukentafelgesprekken 14 en 20 september 2021
5. Samenvatting keukentafelgesprekken 14 en 20 september 2021
6. Flyer informatieavond 27 september 2021
7. Presentatie informatieavond – initiatiefnemers
8. Posters informatieavond – landschapsarchitect
9. Verslag inloopavond 27 september 2021
10. Publicaties Houtens Nieuws
11. Artikel Coöperatieve zonnevelden - Houtens Nieuws wk 47 - p 14
12. Brief 12 februari (De Knoest uitnodiging versie BHM Bert.pdf)
13. Uitnodiging 24 februari inloopavond omwonenden 8 maart
14. Herinneringsmail CDE
15. Brief aan omwonenden 22 maart inz informatieavond 14 april
16. Artikel Zonneveld toont Waterlinie - Houtens Nieuws wk 7 – p 20
17. Advertentie in Houtens Nieuws met uitnodiging voor informatieavond 14 april

1. Communicatie- en Participatieplan

Communicatie- en participatieplan Stroomveld De Knoest

De gemeente Houten ziet zonnevelden als een goed middel om de energietransitie lokaal vorm te geven. Maar zonnevelden betekenen ook een verandering in de ruimtelijke omgeving. Belangrijk is dan ook dat de omgeving een zonneveld draagt en als betrouwbare project beschouwt. Om overlast en klachten te voorkomen, is het van belang alle stakeholders te informeren over belangrijke informatie, momenten en wijzigingen in het plan.

Deze wijzigingen zijn voor velen een aanpassing en verandering in hun 'achtertuin'. Door iedereen mee te nemen in het proces, wordt voorkomen dat bewoners door nieuws van derden worden verrast. Voor de samenwerkende coöperaties is het een randvoorwaarde dat de omgeving meedenkt, meewerkt, meebeslist en mee-investeert.

De gemeente Houten heeft in haar beleidskader inzake zonnevelden laten vastleggen dat project-initiatieven met een gefundeerde onderbouwing moeten komen van hun plannen. Daar is het communicatie- en participatieplan een wezenlijk onderdeel van. De samenwerkende coöperaties nemen daarin een vooraanstaande rol in.

In dit plan beschrijven de initiatiefnemers bestaande uit de coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten, BHM Solar en Chint Solar Nederland Projecten hoe omwonenden en andere stakeholders toegang krijgen tot en zeggenschap krijgen over het ontwikkelingsproces van het Stroomveld De Knoest. Onderdeel 1 bevat de analyse van de stakeholders in de omgeving van het zonneveld en hun positie. Onderdeel 2 beschrijft hoe de stakeholders worden betrokken bij de planvorming en de ontwikkeling. In onderdeel 3 staat hoe de ontwikkelaar en de coöperaties de stakeholders informeren en betrokken houden na het moment van indiening van het principeverzoek Stroomveld De Knoest.

1. Krachtenveld/stakeholderanalyse

Uit de krachtenveld/stakeholdersanalyse blijkt dat er rond het projectgebied een beperkt aantal agrarische bedrijven met een woning is gevestigd. De stakeholders zijn opgedeeld in vijf categorieën: *aanwonenden* en *omwonenden*, *overige inwoners van Houten*, *andere stakeholders* en *experts*. Ieder type stakeholder zal op een andere manier betrokken worden in het participatieproces.

Aanwonenden

Aanwonenden zijn de huishoudens en bedrijven die vanuit hun woning of perceel zicht hebben op de zonneweide of aan het perceel grenzen. In het geval van Stroomveld De Knoest zijn er slechts vijf aanwonenden. Voor de aanwonenden zorgt de komst van Stroomveld de Knoest voor de grootste verandering en daarom wordt de zonneweide in nauw overleg met de aanwonenden ontworpen. Aanwonenden moeten in de gelegenheid zijn om hun gerechtvaardigde belangen, bezwaren en zorgen te benoemen, zodat de ontwikkelaar en de coöperaties daarmee in de ontwikkeling, landschappelijke inpassing, realisatie en exploitatie rekening kan houden. Dat vraagt een intensieve vorm van communicatie en participatie. Aanwonenden willen mogelijk ook zelf profijt hebben van het zonneveld. In nauw overleg met hen moet worden gekeken hoe dat het beste zou kunnen. Bijvoorbeeld door een jaarlijkse vergoeding vanuit de productie van het zonneveld, of door mee te investeren.

Omwonenden

Omwonenden zijn de huishoudens en bedrijven die binnen de polder wonen die wordt begrensd door de Knoesterweg, Kanaaldijk Zuid, Waalseweg, Trip en Lange Uitweg. Daarnaast worden de huishoudens en bedrijven die ten noorden van het Amsterdam-Rijnkanaal zijn gesitueerd als omwonenden beschouwd. Ondanks dat de omwonenden niet direct aan Stroomveld De Knoest grenzen, zijn ze een belangrijke stakeholder in de planvorming omdat ze op relatief korte afstand (1-3 km) van de zonneweide wonen. Ook voor omwonenden kan een zonneveld in hun nabijheid belastend zijn. Bij de ontwikkeling moet voldoende ruimte zijn om naar hun belangen, bezwaren en zorgen te luisteren, en daarmee in de planvorming en uitvoering rekening te houden.

Omwonenden willen mogelijk ook zelf profijt hebben van het zonnenveld. In nauw overleg met hen moet worden gekeken hoe dat het beste zou kunnen. Bijvoorbeeld door mee te investeren in het zonnenveld.

De aanwonenden en omwonenden zijn zichtbaar gemaakt in figuur C1.

Figuur C1 Aanwonenden en omwonenden Stroomveld de Knoest

Inwoners van Houten

Houtenaren maken gebruik van de buitengebieden om te recreëren. Ruimtebeslag van zonnenvelden kan de mogelijkheden beperken, maar ook vergroten. Hun ideeën over extra functies die een zonnenveld kan bieden zijn waardevol.

Inwoners willen mogelijk ook zelf profijt hebben van het zonnenveld. Voor de ontwikkeling van het zonnenveld is hun financiële betrokkenheid nodig. Bijvoorbeeld door mee te investeren.

Stakeholders

De volgende stakeholders, bedrijven en organisaties en haar belangen zijn verder geïdentificeerd.

naam	belang	risico's / positie
Stedin	aansluiten van het zonnenveld op het Stedinnet; tijdige informatie over aansluiting t.b.v. offerte en transportindicatie,	mogelijke problemen met elektriciteitsnet, risico van netcongestie
HDSR	watermanagement (schone sloten), watertoets	meewerkend als aan de eisen (watertoets) voldaan
Provincie Utrecht	Bevorderen Energietransitie, realiseren RES-bod 1.0, ruimtegebruik conform bestemming, behoud Werelderfgoedstatus Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW)	ambivalent: er is ruimte nodig voor zon-op-land en het halen van de doelen van Parijs, en in project De Knoest bijten die met belangen van leefomgeving en cultureel erfgoed
Gemeente	Realiseren RES-bod 1.0, beste projecten binnen de tenderprocedure van het Beleidskader Zonnenvelden, verminderen weerstand tegen het	project ligt in oranje NHW-gebied, streven is naar 100% lokaal eigenaarschap

	project bij inwoners, geen afbreuk aan Werelderfgoedstatus NHW	
Rijkswaterstaat	Veilige rijkswegen	het project Stroomveld De Knoest moet voldoen aan de voorwaarden van Rijkswaterstaat (bijv mbt weerkaatsing schittering zon) omdat de zonneweide relatie dicht naast Rijksweg A27 ligt
Weidevogelbeheer Eiland v Schalkw.	Gezonde weidevogelstand, voldoende ruimte / zo min belemmeringen voor weidevogels op het Eiland van Schalkwijk	zonneveld kan een potentiële belemmering vormen voor weidevogels, maar ook een bijdrage leveren
Stichting Liniebreed Ondernemen	samenwerking van organisaties die betrokken zijn bij de waterlinies, w.o. de NHW	kennis en hulp om bezoekers te informeren over NHW en inundatievelden en forten
Stichting Klompenpad	bevorderen ruimtegebruik m.b.v. klompenpaden, levend houden cultuurhistorie door klompenpaden in ere te herstellen	kennis over klompenpaden in het gebied
LTO Noord	behoud van vruchtbare landbouwgrond voor landbouw	enigszins ambivalent: tegenstander van zonnevelden, ziet vanwege het beperkte ruimtebeslag liever windturbines, helpt tegelijkertijd ook agrariërs bij realisatie van zonnevelden

Experts

Op het Eiland van Schalkwijk wonen mensen die daar zijn geboren en het gebied levenslang kennen. Sommigen hebben zich verdiept in de geschiedenis. Zij beschikken over ‘stille kennis’ die van waarde kan zijn voor het zonneveld. Door elementen uit die stille kennis aandacht te geven ontstaat een verbinding met het verleden die er anders niet zou zijn gekomen. Voorbeeld: in het projectgebied heeft vroeger een molen gestaan.

Daarnaast wonen op het Eiland van Schalkwijk mensen met een expertise die kan meehelpen om van het zonneveld een uniek project te maken. Het zou voor het project goed zijn als zij willen helpen (meedenken, meewerken).

1.1. Doel en gewenst resultaat van communicatie en participatie

Doelen communicatie:

- Aan de doelgroepen tijdig duidelijke informatie verstrekken over project Stroomveld De Knoest
- Het ontsluiten van de ‘stille kennis’ in de doelgroepen over het projectgebied, zodat daarmee in de ruimtelijke en landschappelijke inpassing van de installatie rekening kan worden gehouden.
- Het werven van voldoende geld om het eigen vermogen op te brengen dat nodig is voor 100% lokaal eigenaarschap.

Doelen participatie:

- Bevorderen van acceptatie van Stroomveld De Knoest doordat aanwonenden en omwonenden zich gehoord voelen over hun zorgen en bezwaren.
- Het betrekken van experts van het Eiland van Schalkwijk bij het project zodat het project een uniek succes kan worden.
- Het betrekken van de stakeholders bij het project zodat eventuele bezwaren tijdig kunnen worden onderkend en weggenomen, en zij het project mede mogelijk kunnen maken.

- Het versterken van het materieel eigenaarschap ('het is óns veld') van aanwonenden, omwonenden en inwoners van Houten - naast het formeel eigenaarschap dat via financiële participatie wordt gerealiseerd.

Achterliggende doelen van communicatie en participatie zijn ook

- Het bevorderen van financiële participatie van alle inwoners van Houten
- Versterking van de solidariteit tussen de 7% inwoners van het buitengebied en de 93% inwoners van het verstedelijkte gebied van Houten.

2. Het participatieplan (het contact)

2.1. Fasering, doelgroep, inzet, doel en communicatiemiddel

Communicatie en participatie gaat in verschillende fasen. Niet alle doelgroepen zijn per fase aan de beurt. Voor communicatie en participatie wordt 'van binnen naar buiten' gewerkt. Hoofdinspanning gaat naar de aanwonenden en de omwonenden. Daarnaast naar de stakeholders. Naar gelang het project vordert groeit de kring van mensen die betrokken worden in het communicatie- en participatieproces. De gekozen communicatiemiddelen (groepsbijeenkomst, keukentafelgesprekken, een inloopavond, 'live' bezoeken, expertgesprekken, brainstorm, online interviews, telefoongesprekken, artikelen (print, digitaal) en projectwebsite zijn passend bij de doelgroepen. Het communicatie- en participatieplan bestaat uit vijf fases zoals in figuur C2 overzichtelijk is gemaakt.

Figuur C2 fasen van participatie Stroomveld de Knoest

Een uitgebreider overzicht van de fasen en de daarbij horende doelgroepen, inzet, doel en communicatiemiddelen is in tabel 1 gegeven.

fase	doelgroep	inzet	doel	communicatiemiddel
fase 0 Voorbereiding meedenken, meewerken	experts	algemene informatie ophalen over gebiedskenmerken en karakteristieken	informatie om later te verwerken in het plan voor het zonneveld	groepsbijeenkomst
fase 1 meeweten meedenken	aanwonenden	eerste gesprek: presentatie idee, gesprek over aanleiding	wensen ophalen, bezwaren en zorgen horen, vragen beantwoorden	keukentafelgesprekken

fase	doelgroep	inzet	doel	communicatiemiddel
fase 2 meeweten, meedenken meebepalen	aan- en omwonenden	gesprek over landschappelijke inpassing en ontwikkeltraject	terugkoppeling verwerking input fase 1, bredere bekendheid aan project, wensen ophalen, bezwaren en zorgen horen, vragen beantwoorden	inloopavond, uitnodiging via flyer in geselecteerd gebied
	stakeholders	gesprek over het project	informatie ophalen om te verwerken in het plan, bezwaren tijdig onderkennen en wegnemen	‘live’ bezoeken, expertgesprekken, brainstorm, online interviews, telefoongesprekken
fase 3 meeweten	inwoners van Houten	publiekscommunicatie (print, digitaal)	informerende over de betrokkenheid van de coöperaties bij zonnevelden op Schalkwijk	artikelen (print, digitaal) in Houtens Nieuws en in Schalkwijkse en Tull en ’t Waalse Berichten
1-11-2021 indiening principeverzoek				
vervolg fase 3 meeweten	inwoners van Houten	publiekscommunicatie (print, digitaal)	informerende over het project, belangstelling kweken voor investering	artikelen (print, digitaal) in Houtens Nieuws en in Schalkwijkse en Tull en ’t Waalse Berichten, met link naar projectwebsite
		algemene informatie over project De Knoest (waar, hoe groot, overzichtskaart, hoofdpijnen projectfasering)	informerende over het project, belangstelling kweken voor investering	projectwebsite
In geval van selectie van plan Stroomveld De Knoest voor indienen vergunning:				
fase 4 meeweten, meedenken, meewerken meebepalen	aan- en omwonenden, experts	intensieve informatie- uitwisseling en participatie gedurende de ontwikkel- en realisatiefase	aan- en omwonenden betrekken bij de nadere detaillering van het plan, ruimte geven voor inbreng van zorgen, bezwaren en verwachtingen, en informerende over belangrijke ontwikkelingen in het project	begeleidingsgroep aan- en omwonenden Stroomveld De Knoest die in een bij de fase passende frequentie bijeen komt (eerst maandelijks, later misschien zelfs wekelijks)
meeweten, meewerken	inwoners van Houten	periodiek informeren over de voortgang in het project	informerende over het project, belangstelling kweken voor investering	live informatiebijeenkomsten over het project; projectwebsite; artikelen (print, digitaal) in Houtens Nieuws en in Schalkwijkse en Tull en ’t Waalse Berichten, met link naar projectwebsite

fase	doelgroep	inzet	doel	communicatiemiddel
meeweten, meewerken	stakeholders	gesprek over het project	informatie ophalen om te verwerken in het plan, bezwaren tijdig onderkennen en wegnemen	'live' bezoeken, online interviews, telefoongesprekken

Tabel 1: overzicht fases, doelgroep, inzet, doel en communicatiemiddel

2.2. Fase 0 - voorbereiding met experts

Deze fase is bedoeld om zo goed mogelijk voorbereid de vervolgfases in het participatieproces te doorlopen. Experts op het gebied van landschap, waterhuishouding, cultuurhistorie en recreatie maken inzichtelijk wat de kansen en bedreigingen van het gebied zijn. Dit is voornamelijk om de kennis van de initiatiefnemers en haar adviseurs op een hoog genoeg niveau te krijgen. Dit resulteert in een uitgangspunten kaart met meerdere schetsen over hoe de zonneweide gestalte zou kunnen krijgen.

2.3. Fase 1 en 2 - in gesprek met aan- en omwonenden

Het 1^e gesprek vindt plaats aan de keukentafel. Er is een beperkt aantal aanwonenden, en het is doeltreffender om hen elk in een keukentafelgesprek te ontmoeten. Coöperatie Duurzaam Eiland heeft de trekkersrol. Mensen van de ontwikkelaar en de coöperaties trekken samen op - of werken apart als dat voor het gesprek beter is. Aanwonenden kunnen altijd vragen om een volgend gesprek. Ontwikkelaar en Coöperatie Duurzaam Eiland houden ook na de keukentafelgesprekken goed contact met de aanwonenden. Er wordt een verslag gemaakt en dat wordt gedeeld met de betreffende personen. Na alle keukentafel gesprekken vindt er een omwonenden bijeenkomst plaats.

Uitgangspunt voor het gesprek met aan- en omwonenden is: het beleidskader Zonnevelden zoals vastgesteld door de gemeente Houten, en de omstandigheid dat de grondeigenaar en de ontwikkelaar een contact hebben gesloten voor ontwikkeling van Stroomveld De Knoest. Dit zijn immers de kaders waarbinnen het project wordt ontwikkeld. Het gesprek gaat niet over de vraag waar zonnevelden moeten komen, of waarom het Beleidskader niet anders is geworden. Dit ligt immers buiten macht en controle van de ontwikkelaar en de coöperaties.

Met aan- en omwonenden gaan de ontwikkelaar en de coöperaties in gesprek over

- de zorgen en bezwaren die aan- en omwonenden hebben over het project Stroomveld De Knoest;
- de mogelijkheden om aan de zorgen en bezwaren tegemoet te komen;
- hun wensen en ideeën om van het project een bijzonder project voor Tull en 't Waal en Schalkwijk te maken;
- het plan van de coöperaties om (mede-)eigenaar van project Stroomveld De Knoest te worden en waarom.

Het gesprek heeft dus tot doel informeren (zodat aan- en omwonenden mee-weten) maar nadrukkelijk ook om te verdiepen en samen te doen. We willen graag bereiken dat aan- en omwonenden meedenken over en daarmee in feite ook meebepalen hoe project Stroomveld De Knoest eruit komt te zien.

Het keukentafelgesprek als onderdeel van fase 1 gaat over het idee voor het project De Knoest, en over de landschappelijke inpassing. Dat gebeurt aan de hand van een eerste zeer voorlopig schetsontwerp. Per aanwonende is het de bedoeling om in dat eerste bezoek te komen tot een open gesprek over:

- de landschappelijke inpassing van het project;
- de zorgen en vragen over beleid, techniek, ontwikkeltraject van het project en de proces- en financiële participatie.

De opbrengst van de keukentafelgesprekken wordt zichtbaar gemaakt in de presentatie die de landschapsarchitect geeft van de landschappelijke inpassing tijdens de aan- en omwonendenbijeenkomst die onderdeel uitmaakt van fase 2. Op deze avond verifiëren de coöperatie en de ontwikkelaar of de aanwonenden hun inbreng herkennen en wat zij van de nieuwe versie vinden. Na de bijeenkomst wordt de gepresenteerde informatie digitaal gedeeld om het nog eens rustig thuis te kunnen bekijken.

Ook van deze bijeenkomst is het doel een open gesprek te hebben met aan- en omwonenden over

- de landschappelijke inpassing van het project;
- de zorgen en vragen over beleid, techniek, ontwikkeltraject van het project en de proces- en financiële participatie.

Van de bijeenkomst wordt een verslag gemaakt dat aan de deelnemers ter beschikking wordt gesteld.

2.4. Fase 3 - informatie aan de inwoners van Houten

Zodra het projectplan vastere vormen aanneemt zorgen de coöperaties voor algemene publiekscommunicatie in de Schalkwijkse en Houtense gemeenschap. Dat gebeurt o.a. via huis-aan-huisbladen, en na indiening van het principeverzoek bij de gemeente via een projectwebsite. In uitingen kan naar de projectwebsite worden verwezen, en via de projectwebsite kan ook informatie met belangstellenden worden gedeeld.

Coöperatie Duurzaam Eiland blijft de contacten met de aan- en omwonenden onderhouden, o.a. door hen te informeren over het indienen van het principeverzoek.

2.5. Fase 4 - communicatie en participatie voor het indienen van een vergunning

Als project Stroomveld De Knoest wordt geselecteerd om een vergunning aan te vragen, stellen de ontwikkelaar en de coöperaties in overleg met hen een begeleidingsgroep in. Op die manier blijven de aan- en omwonenden nauw betrokken bij de verdere ontwikkeling en realisatie van het project. De begeleidingsgroep zorgt voor korte lijnen met ontwikkelaar en coöperaties, zodat bezwaren en zorgen goed kunnen worden ingebracht en geadresseerd. Afhankelijk van het stadium waarin het project zich bevindt komt de begeleidingsgroep frequenter of minder frequent bijeen. Voorbeeld: in de periode van vergunningaanvraag is mogelijk eens per maand een goede frequentie, in de fase van de bouw van de installatie is eens per week misschien passender.

Aan de begeleidingsgroep worden ook de experts uit Schalkwijk verbonden, zodat er ook inhoudelijk kan worden meegedacht en meegewerkt aan detaillering van het project Stroomveld De Knoest. Meeweten, meedenken en meewerken is in fase 4 even belangrijk als daarvoor.

In fase 4 benaderen de coöperaties ook de inwoners van Houten voor financiering van het eigen vermogen dat nodig is om het lokaal eigenaarschap te realiseren. We hopen dat veel Houtenaren bereidt zijn om financieel mee te werken aan realisatie van project Stroomveld De Knoest!

Per stakeholder bepalen de ontwikkelaar en de coöperaties in fase 4 hoe communicatie het beste kan worden ingezet om het belang of de positie van de stakeholder recht te doen. Het gesprek met Stedin over de netaansluiting voor het zonneveld is van een andere orde dan overleg met de Stichting Liniebreed Ondernemen over het informeren van recreanten over het inundatieveld waar project Stroomveld De Knoest deel van uitmaakt.

Zodra project Stroomveld De Knoest is gerealiseerd (verwacht: 2024), verlopen de contacten over het zonneveld via de coöperaties. De verbinding met de aan- en omwonenden wordt onderhouden door Coöperatie Duurzaam Eiland.

3. Vervolg

Ieder contactmoment in het participatieproces vormt het uiteindelijke ontwerp van Stroomveld De Knoest. Bij zowel de keukentafelgesprekken, de inloopavonden als de overleggen met experts en andere stakeholders zal er daarom een verslag worden opgesteld met daarin de punten die zijn besproken. Dit verslag wordt beschikbaar gesteld aan de betreffende personen.

Daarnaast wordt het landschappelijk en technisch ontwerp aangepast op de input van de contactmomenten. Wanneer input niet resulteert in aanpassingen op het ontwerp, wordt onderbouwd waarom.

Aanpassingen in het ontwerp worden in een volgend overleg of vervolgbijeenkomst gepresenteerd aan alle aanwonenden en omwonenden. Wanneer er na de laatste bijeenkomst alsnog input wordt opgehaald en wel of niet doorgevoerd in het ontwerp, zal dit naar alle aanwonenden en omwonenden (schriftelijk) worden gecommuniceerd.

Naast persoonlijke gesprekken en omwonende bijeenkomsten, worden aanwonenden, omwonenden, de inwoners van Houten en andere stakeholders op de hoogte gehouden middels:

- Projectenwebsite: www.stroomveld-deknoest.nl
- Artikelen (print & digitaal) in Houtens Nieuws en Schalkwijkse en Tull en 't Waalse Berichten
- (Digitale) nieuwsbrieven van Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten

Nadat de vijf fases van het participatieproces zijn doorlopen en een eventuele vergunning is verkregen, stopt de dialoog en de communicatie niet. Middels de projectenwebsites, artikelen en nieuwsbrieven zullen de aanwonenden, omwonenden en de inwoners van Houten op de hoogte worden gehouden over de voortgang van het initiatief:

- Wanneer de SDE++ subsidie is aangevraagd en toegekend
- Over de voorbereiding en de voortgang van de bouw
- Over de mogelijkheden om financieel te participeren
- Over de mogelijkheden om actief betrokken te zijn bij de zonneweide. Denk hierbij bijvoorbeeld groenbeheer

Ook na realisatie van Stroomveld De Knoest zal de projectenwebsite blijven bestaan zodat het voor eenieder toegankelijk blijft om contact op te nemen. Ook zullen er minimaal jaarlijks artikelen verschijnen in de nieuwsbrieven van Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten.

2. Gespreksverslag Stichting Liniebreed Ondernemen 26 augustus 2021

Brainstorm met SLO

Project: Stroomveld De Knoest

Aanwezig:

Datum: 26 augustus 2021

Locatie: Linielanding, Nieuwegein

Agenda

- Introductie, kennismaking
- Kort samenvatting huidige plan
- Planning
- Wat willen we bereiken?
- Brainstorm
- Korte wandeling

Huidig plan

Belangrijke elementen voor aansluiting NHW:

- Waaierverkaveling terugbrengen, natte structuren
- Lage panelen, voor behoud zicht
- Vernatting, inundatie
- Recreatieve aansluiting

Planning

Erfgoeddeal

- Mogelijkheid voor extra financiering. 15 september kan je hiervoor indienen, anders januari 2022.
- Hiervoor heb je ook steun nodig van de gemeente.
- Voorbeeld: Pampus, hier hebben ze €250.000,- gekregen

Brainstorm

Voor wie aantrekkelijk plangebied maken?

- Recreanten (wandelen, fietsen, boot)
- Bewoners (energie)
- Ondernemers (meer te bieden in omgeving?)

Linielanding

- Wens goede verbinding met achterland
- Poging voor opzetten korte ketens voedselcoöperatie, maar niet geslaagd, geen goede plek hiervoor
- Wel al goed startpunt voor activiteiten zoals wandelen en kanoën
- Parkeercapaciteit te klein voor echt startpunt

Kansen plangebied en NHW (vrij denken, alles mogelijkheden open gehouden)

- Bezoekbaar en beleefbaar maken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie
- Sense of place, trots
- Kwaliteiten: inundatiepolder, Schalkwijkse wetting, inlaatsluis
- Aansluiten op andere plekken linie: Linielanding, Honwijk, Lunet aan de Snel
- Educatie: klassen, zakelijke groepen (breakout moment)

- Leg het slim op de recreatieve routes: er lopen nu wandel/hardloop, fiets en kanoroutes langs het plangebied, noordwestelijk hoekpunt geschikt
- Plangebied als start voor activiteiten
- UNESCO info centrum
- Verhaal van de inundatie vertellen: bedoeld om de vijand tegen te houden
- Zorg voor een verrassingseffect, geef meer te doen dan alleen een informatiebord lezen
- kunstwerk “Het geheim van Man en Paard” hier ook
- Open lucht expositie waterwerkenexpositie
- Uitkijktoren: voor zowel NHW beleving als natuurbeleving (vogels kijken)
- Uniforme stijl waterlinie

Kansen plangebied verhaal van nu: energie

- Zonneveld niet standaard openbaar toegankelijk (kan niet vanwege verzekering), wel rondleidingen met gids mogelijk
- Educatie: klassen, zakelijke groepen
- Oplaadpunt e-bikes
- Rustplek: informatiebord, bankje, picknickplek, fietsenrek

Kansen plangebied en landschap

- Karakteristieke landschapselementen voor het gebied gebruiken zoals grienden, goed voor biodiversiteit, het hout hiervan kan gebruikt worden voor beschoeiingen
- Relatie leggen met verdrongen bos
- Uitkijktoren: voor zowel NHW beleving als natuurbeleving (vogels kijken)
- Aansluiten op andere plekken: Pannekoekhuis Schalkwijk, Parkeerplaats Schalkwijkse Wetering
- Vlonderpad, stijl/materialisering: net als bij Verdrongen Bos en andere recreatieve elementen in de buurt

Voorbeelden en overige

- CONO kaasfabriek, goede inpassing in werelderfgoedlandschap
- Programma provincie, haakjes, subsidie?

Actielijst

Actie	Door	Deadline
Verkennen mogelijkheid Erfgoeddeal		januari
Verkennen mogelijkheid expositie waterwerkenexpositie		oktober

3. Gespreksverslag HDSR

Gesprekken HDSR - Vernatten zonneweide Stroomveld de Knoest, Schalkwijk, gemeente Houten

Locatie zonneweide: hoek A27-Amsterdam Rijnkanaal

Data gesprekken: 3 september, 10 september, 15 september

Aanwezig:

- Gebiedsmanager HDSR, waterbeheer Kromme Rijn
- Adviseur ruimtelijke ordening HDSR, account: Eiland van Schalkwijk
- landschapsarchitect Land-id
- project ontwikkelaar BHM Solar

We hebben drie keer met HDSR gesproken over de haalbaarheid van ideeën, opties om deze ideeën te realiseren en voor het ophalen van andere kansen en aandachtspunten voor vernatting, waterberging en inundatie.

Bijzonderheden plangebied:

- Het plangebied is onderdeel van een groter peilgebied: tot aan de Lekdijk en het Klooster hoort er ook bij.
- Waterpeil plangebied: -0,5 meter onder NAP in de zomer; -0,7 meter onder NAP in de winter
- Er is grond naartoe gebracht, waarmee de percelen zijn verhoogd, maaiveld is gemiddeld 0,5 meter boven NAP (0,3-0,7 meter), 1 meter boven de sloot. Ten zuiden in het veld wordt het maaiveld lager.
- Gebied ligt tegen de Schalkwijkse Wetering aan, is de boezem voor het gebied, +0,6 m boven NAP in zomer, +0,5 boven in NAP in winter. Hier wateren de polders op af. In drogere tijden wordt vanuit de boezem water naar de polders/fruitteelt gepompt.
- Slechte grond rondom het Klooster. Bij te veel droogte/ te lage waterpeilen zet de grond. Veengrond, drijvend water, geen draagkrachtige grond.
- Amsterdam-Rijnkanaal: -0,40 onder NAP
- Meer oostelijk loopt het omhoog.

We zijn begonnen met het bespreken van de opties voor vernatten, waterberging en inundatie.

Vernatten

Voor vernatten zijn twee opties:

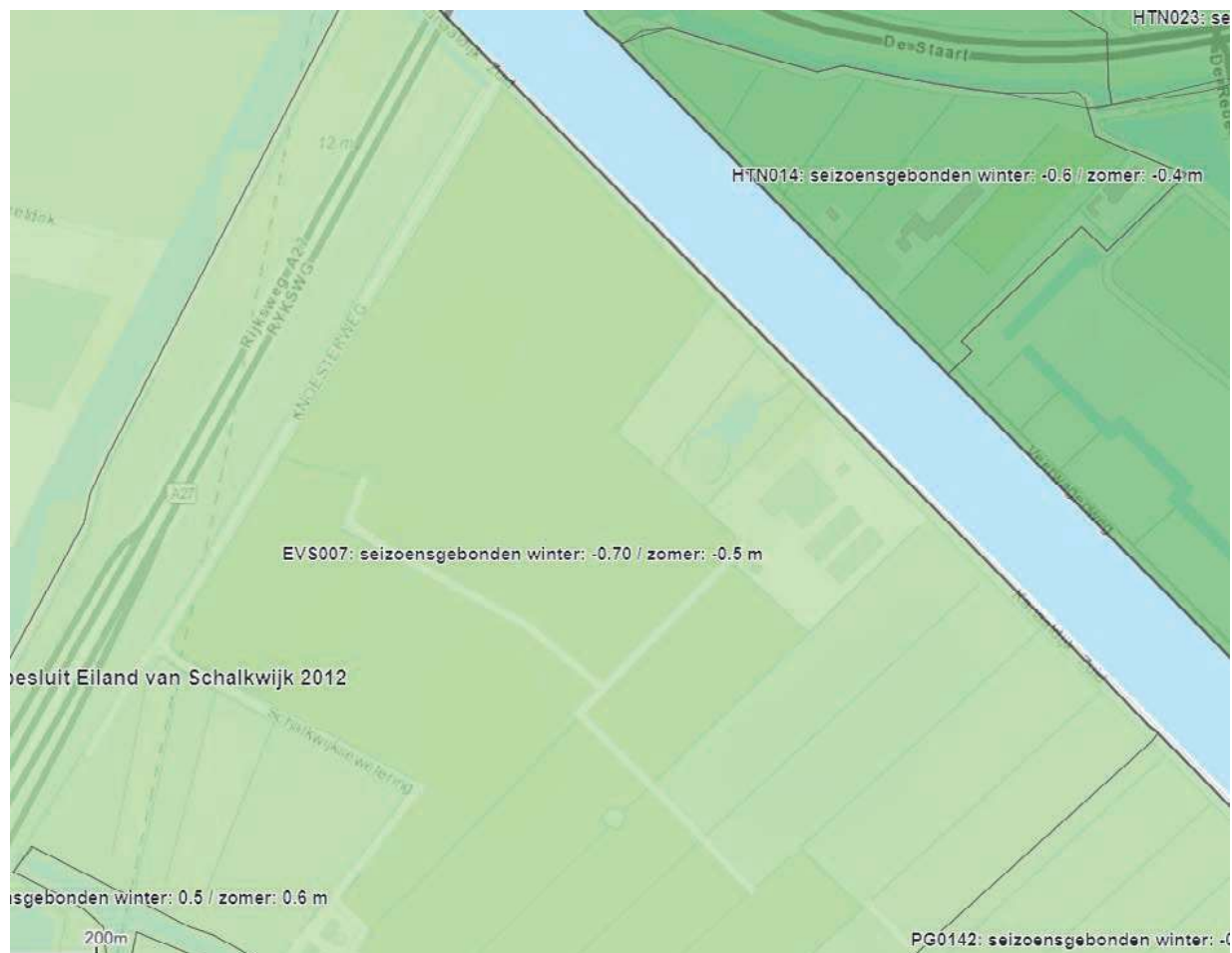
- Het opzetten van het waterpeil.
 - o Dit kan alleen als je van het plangebied een apart peilgebied maakt, want anders wordt het waterpeil te hoog voor het landgebruik van de andere percelen. Ook wanneer het een eigen peilgebied wordt kan de omgeving met overlast door kwel te maken krijgen.
 - o Wanneer je het peil wilt opzetten kun je water inlaten vanuit de Schalkwijkse Wetering. Er kan dan weer ontwaterd worden met een stuw op het lager naast gelegen peilgebied of de westkant en dan richting Amsterdam-Rijnkanaal.
 - o Het maken van een apart peilgebied heeft niet de voorkeur van het waterschap.
- Graven in het plangebied.
 - o Aanhouden van huidige peil en niet anders pompen dan normaal.
 - o Dan op sommige plekken het maaiveld verlagen. Uitzoeken wat te doen met de vrijgekomen grond.
 - o Dit heeft wel de voorkeur van het waterschap.

Waterberging (piekberging)

- Bij waterberging gaat het om de ruimte die je hebt om extra water boven op het huidige waterpeil te zetten.
- Door te graven vergroot je de watercapaciteit van het gebied.
- Door peil op te zetten gaat een gedeelte van de ruimte die je hebt om extra water te bergen verloren.
- Je kan in het voorjaar water langer vasthouden, zodat water in de zomer langer beschikbaar is.
- Bij momenten van te veel water zijn er problemen met afvoer op de Schalkwijkse Wetering en Amsterdam-Rijnkanaal. Het gebied is niet geschikt om deze waterlopen te ontlasten vanwege de lage ligging.

Inundatie (voor beleving)

- Om de inundatie van de NHW na te bootsen kan je water oppompen. Je kan pompen vanuit het eigen gebied (kwel) of vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal.
- Ook kan je d.m.v. vrij verval vanuit de Schalkwijkse Wetering of Amsterdam-Rijnkanaal (maar beperkt) water halen.
- Je kan het dan weer afvoeren naar eigen gebied via vrij verval of pompen naar de het Amsterdam-Rijnkanaal of Schalkwijkse Wetering
- Pompen kost energie. Kan dit met overtollige energie van het zonneveld?
- Deze inundatie is interessant voor beleving, maar heeft geen voordelen voor het watersysteem.

Scenario's

Om een keuze te maken in welke optie het meest geschikt is voor het plangebied hebben we vervolgens vier scenario's uitgezet en de voor- en nadelen voor het watersysteem (robuustheid),

ecologie, energieverbruik (pompen) en voor bewoners besproken.

Scenario 1 – Natuurlijke vernatting (structureel)

Methode:

- Huidige peilniveau in stand houden: peilniveau zomer: -0,5 meter onder NAP / winter: -0,7 meter onder NAP.
- Uitgraven van sloten/afgraven van de grond en, deze grond verspreiden over de rest van het land. Bijv. 10% afgraven, 1,5 meter (maaiveld: 0,5; peilniveau: -0,5; voor vernatting: 0,5 meter onder peilniveau). Komt neer op 15 cm ophogen van rest van gebied.
- Grotere waterdelen minimaal 0,5 meter, anders risico op slechte waterkwaliteit. Langs kanten van waterpartijen/ sloten kan deels ondieper.

Watertypes:

- Moerasachtig: 10-20 cm
 - o geen weidevogels
 - o wel kans op muggen.
- Plasdras
 - o natte en droge zones
- Open water (vijverachtig)
 - o Tot aan een meter, echt goed onder zetten. Voor onderhoud met maaiboot: minimale diepte 60 cm.
- Vernatting rondom zonnepanelen.
- Bij alle watertypes bij inrichting nadenken over onderhoud, bv. een obstakelvrij onderhoudspad langs sloot van 4 meter breed

Voordelen: pompen voor wateraanvoer/ op peil houden is niet nodig, vrij simpel in te richten. Heeft voorkeur van HDSR, omdat er niet gepompt hoeft te worden. Geen impact in omliggende gebied.

Geen extra compensering van het watersysteem.

Veiligheid, mensen kunnen er niet zomaar bij.

Nadelen:

- Ten opzichte van de weg: 2 meter verschil (weg ligt 1 meter boven NAP). Beleving wanneer de ver
- Muggen bij moerasachtig.

Aandachtspunten:

Grond verzet, wat zijn de regels hieromtrent?

Beheer van moeras is duur. Broekbosje (broek: laag veen), nat bos ontstaat wanneer niet wordt beheerd.

➔ Ecoloog verder verdiepen

Scenario 2 – Waterberging vanuit vrij verval (piekberging, vernatten)

Methode:

- Water vanuit de Schalkwijkse Wetering laten stromen en vrij verval naar ARK (niet op grens plangebied, iets meer naar het midden)
- Eigen peilgebiedje creëren dat hoger ligt dan huidige peilgebied en omgeving (hoger dan >0,5m NAP) Bijv. 0,10 meter boven NAP.
- Voor waterberging ook afgraven.
- Afwateren op omliggend peilgebied. Ten noorden en westen een sloot om op af te wateren.
- Hogere kade rondom plangebied +1m. Stuw of schuif om het waterpeil ook in sloten omhoog te zetten.

- Waterberging, hoosbui, maakt de boezem Schalkwijkse Wetering robuuster. Klimaatadaptatie, extremere buien. Wordt nu wel voldaan aan de norm.

Watertypes:

- Waterberging: van Wetering naar ARK of naar gemaal (-0,8 m NAP), bij piekbelasting
 - o Tot max 0,6 m NAP vullen, leeglopen naar ARK
 - o Een tot enkele keren per jaar inzetten voor ontzien van boezem (misschien niet nodig) → hydroloog.
 - o Boezem kan zijn water kwijt aan ARK. Niet echt noodzakelijk.

Voordelen:

- Waterberging maakt boezem robuuster. Sluit aan op verhaal Toekomstbestendig ARK. Wordt nu verkend hoe ARK te ontlasten. Een idee hierbij: water kleinschalig vasthouden om te bufferen. Dit zou hierop aansluiten.

Nadeel:

- Een beetje grondverzet nog nodig.
- creëert beperkter nieuwe natuurwaarde dan scenario 1.
- Minder robuust watersysteem door compartimentering van peilgebieden
- Door compartimentering wordt er bergingscapaciteit onttrokken aan oorspronkelijke peilgebied

Aandachtspunt:

- Goed inrichten zodat omliggend land dat agrarisch in gebruik blijft geen impact ondervindt van de vernatting → hydroloog / Arcadis, Tauw
- Structureel onder water zetten (moerasachtig, biotoop) of laten stromen?
- Uitlaatconstructie naar ARK, RWS, wel al op meer plekken gedaan.
- Ecologie > niet duidelijk wat effect is.
- Vereist een soort van kade (met kruinhoogte op ca. NAP +1,0 m) om het tijdelijk verhoogde peil te bergen.

Scenario 3 – Inundatie nabootsen door inlaat water uit SW of ARK (variant op scenario 2)

Methode:

- Water vanuit Schalkwijkse Wetering of Amsterdam-Rijnkanaal (minder logisch) laten stromen en ook weer wegpompen naar ARK
- Eigen peilgebiedje dat hoger ligt creëren.
- Pompen. Natte zone

Watertypes

- Dieper water zoals bij NHW: in recreatieseizoen.
- Plasdras: voor weidevogels kun je in het voorjaar 10-20 cm water oppompen via greppels op gras, rest van het jaar gewoon grasland (mist zo eerste oogst gras). Zie voorbeeld De Kroon.

Voordelen:

- Graven is niet nodig
- De inundatie vond vroeger plaats vanuit de Wetering, dus past goed bij het verhaal

Nadeel:

- Voor het creëren van recreatieve beleving wordt er ook geïnundeerd in periode dat er geen waterbezwaar is. Dat betekent dat dit water op dat moment opgepompt moet worden.
- Pompen, kost energie. Dit sluit niet aan op ambitie waterschap om in 2030 energieneutraal

- te zijn. Energieverbruik van een pomp → intern uitvragen.
- Er kan af en toe impact zijn op het omliggende gebied.
- Compartimentering van het watersysteem. Onttrekt waterbergingscapaciteit uit oorspronkelijk peilgebied. Als gekozen wordt voor vernatten door dichtzetten greppels in land en die vullen dan speelt dat niet.

Aandachtspunt:

- Zie voorbeeld Polder Blokhoven.
- Goed inrichten zodat omliggend land dat agrarisch in gebruik blijft geen impact ondervindt van de vernatting
- Navraag weidevogelvoorwaarden bij ecooloog: niet inunderen bij nesten en kuikens. Als gekozen wordt voor vernatten door dichtzetten greppels in land en die vullen dan speelt dat niet.

Scenario 4 – Water uit eigen peilgebied oppompen voor inundatie (variant op scenario 3)

Methode:

- Water vanuit het eigen peilgebied omhoog pompen.

Voordelen:

- Graven is niet nodig
- Geen extra waterbezwaar voor gemaal het Klooster (in tegenstelling tot scenario 3).

Nadelen

- Veel pompen
- Compartimentering van het watersysteem. Onttrekt waterbergingscapaciteit uit oorspronkelijk peilgebied. Als gekozen wordt voor vernatten door dichtzetten greppels in land en die vullen dan speelt dat niet.
- Hoger peil heeft mogelijk uitstraling naar omgeving.

Aandachtspunt:

- Wat is de impact op het omliggende gebied dat hetzelfde peilgebied heeft?

Voorkeur scenario's

- **Voorkeur gaat uit naar scenario 1: natuurlijke vernatting door graven, behoud huidig peil en peilgebied.**
- Eventueel gecombineerd met scenario 2, maar hier is op dit moment nog geen concrete ambitie voor vanuit het waterschap.

Voorbeelden

De Kroon – plasdras, pompen water op: 10-20 cm, in greppels wordt waterpeil verhoogd. In het voorjaar, 3 maanden, daarna grasbeheer.

Meer weidevogelgebied, wat is een hoge structuur?

- Ecooloog verder verdiepen.
- Jan Buis, weidevogelvereniging.

Polder Blokhoven, waterbergingsgebied (kenmerken: tijdelijk water ruimte geven, , inundatie, beleving NHW → vernat, viel mee met ganzen, goed ingericht. Elke twee weken een weekend inundatie vanaf eind juni, recreatie aantrekken, recreatie seizoen. Vanaf half oktober niet meer. Permanent watervoerend: 1 ha, hele gebied: 3,5 ha, 2,5 ha inundatie. Picknickbankje, pontje om overheen te trekken.

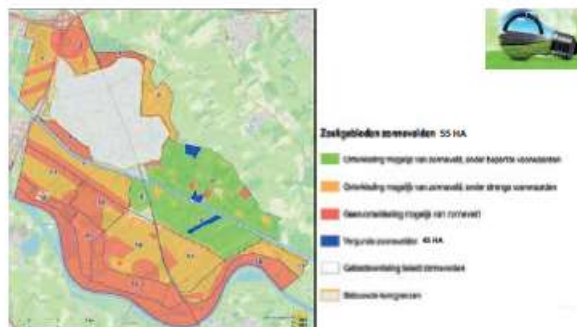
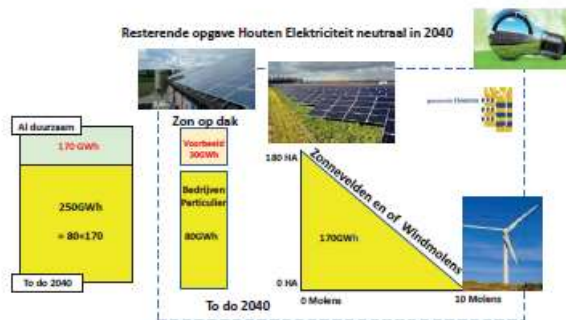
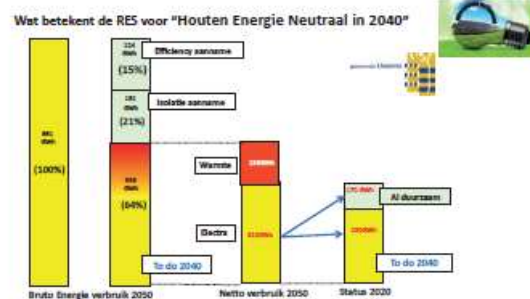
Komt continu water omhoog in de polder (kwel).

Buffer zone dat lager ligt. Poldergemaal op basis van lager gebied, rustig aan leegpompen, stuw lager

wanneer peil hoger wordt door regenval. Ca. 25000 m3 waterberging.
Vrijdagmiddag, waterpeil in gebied iets omhoog, zaterdagochtend, klep naar beneden
Relatief klein gebied, weinig ganzen. Geen aantrekkelijke grote waterpartij.

Verdronken bos, waterberging voor boezem (Wetering), gecreëerd tussen staatbosbeheer en hdsr.
Bestaand uit een omgelegde kade waardoor het binnen de omgelegde kade gelegen perceel op
boezempeilniveau is gekomen.

4. Presentatie keukentafelgesprekken september 2021

RES Houten beleidskader zonnevelden?

De gemeenteraad heeft dit op 8 juli 2021 vastgesteld.

Daardoor is het noodzakelijk en mogelijk nog 55 hectare zonneveld aan te leggen.

Tot en met 1 november 2021 kunnen plannen worden ingediend.

Met het nieuwe beleidskader kan de gemeente meer sturen op de kwaliteit van zonnevelden.

Houten Energie Neutraal in 2040

Met het nieuwe beleidskader kan de gemeente meer sturen op de kwaliteit van zonnevelden.

Thema	Maximaal aantal punten
Maatschappelijk verantwoordelijk	10
Grond	12
Proces participatie	12
Financiële doelstelling	15
Cultuurhistorie en archeologie	10
Duurzaamheid	10
Toekomstgericht	10

Coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten

- Zijn voor en door de bewoners opgericht en bestaan uit vrijwilligers.
- Trekken gezamenlijk op in de plaanvraag Stroomveld de Knoest.
- Willen dit plan realiseren met lokale verankering en eigendom.
- Niet alleen dat lasten, maar ook de lusten voor alle inwoners.
- In grote meerderheid ondersteunt de gemeenteraad het streven naar 100% lokale verankering en eigendom.

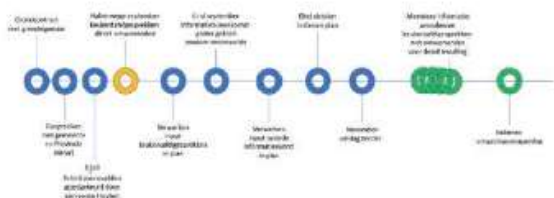

Wat zijn de wensen van de buurtbewoners?

Wens	Stemmen aantal
Wens 1: Zonneweide	10
Wens 2: Zonneweide	10
Wens 3: Zonneweide	10
Wens 4: Zonneweide	10
Wens 5: Zonneweide	10
Wens 6: Zonneweide	10
Wens 7: Zonneweide	10
Wens 8: Zonneweide	10

Tijdslijn – betrekken van de omgeving Stroomveld de Knoest

5. Samenvatting keukentafelgesprekken 14 en 20 september 2021

Keukentafelgesprekken op 14 en 20 september met aanwonenden

Schetsen A, B en C:

Omwonenden zijn niet tegen het zonnepark en toegevoegde recreatie.

Er is een zorg dat er meer muggen komen wanneer er stilstaand water wordt gecreëerd. Nemen we mee in de planvorming.

Er is een zorg bij open water dat het veel ganzen zou kunnen aantrekken. Nemen we mee in de planvorming.

Ontwikkeling van natuur aan de zuidzijde van het plangebied wordt als positief ervaren.

Er is een zorg dat bij recreatie mensen hun fiets neerkwakken voor het huis van de omwonenden en dan verder gaan wandelen. Nadenken over parkeerplaats voor fietsen/auto's. Idee om laadpalen voor elektrische fietsen te creëren. Nemen we mee in de planvorming.

Er is een zorg over bromtonen van trafo's. Deze plaatsen we zo ver mogelijk van de bebouwing. Nemen we mee in de planvorming.

Voorkeur voor schets B van de voorstellen met meer zichtlijnen en het stuk natuur aan de zuidzijde van het plangebied. Nemen we mee in de planvorming.

Er is een zorg dat met de mogelijke komst van open water er meer ganzen. Nemen we mee in de planvorming.

Voorkeur is schets B: panelen zoveel mogelijk tegen de snelweg aan

Planschade regeling besproken, wettelijk recht.

Graag uit het zicht middels groenstructuren, ook rondom de toegangsweg. Nemen we mee in de planvorming.

Zorg: Wat is de impact van het bouwen van het zonnepark? De bouw zal geen negatieve invloed hebben.

Er is een zorg dat er meer muggen komen wanneer er een grote plas stilstaand water wordt aangelegd. Nemen we mee in de planvorming.

Er is een zorg dat de landschappelijke inpassing na aanleg snel zal verdwijnen waardoor de zonnepanelen zichtbaar worden. Er zal een beheerplan worden opgesteld voor de duur van het zonnepark, zodat de groenstructuren netjes onderhouden worden. Nemen we mee in de planvorming.

Technische informatie gedeeld: trafo huisjes (hoogte: 2 meter 10 centimeter) zullen zo ver mogelijk van bebouwing geplaatst worden. Hoogte panelen zal onder de 2 meter liggen, daarnaast ligt maaiveld ongeveer 0,5 meter onder de weg, dus er kan overheen gekeken worden. Oriëntatie: zuid of oost-west is nog niet duidelijk.

Er is een zorg over waardedaling van ontroerend goed. Wettelijke regeling van planschade.

6. Flyer informatieavond 27 september 2021

Aan de bewoners van dit adres

Schalkwijk, 17 september 2021

Onderwerp: Informatiebijeenkomst zonnepark initiatief Stroomveld de Knoest

Locatie zonnepark initiatief
Stroomveld de Knoest

Beste heer, mevrouw,

Als coöperaties van en voor de inwoners van de gemeente Houten hebben we je al eerder kennis laten maken met onze initiatieven zoals het lokaal participeren in zonneparken. In dat kader zijn wij in gesprek geraakt met BHM Solar over hun zonnepark initiatief in de hoek A27-Amsterdam Rijnkanaal. Samen zullen we voor dit zonnepark initiatief een aanvraag indienen bij de gemeente Houten, als invulling van de duurzaamheidsambities die de gemeente heeft. Op bovenstaande kaart is de locatie zichtbaar waar het over gaat.

Inmiddels hebben wij nadere invulling gegeven aan de inrichting van het zonnepark en het participatieproces. Hierover gaan we graag met je in gesprek. Daarom nodigen we je uit voor een **informatiebijeenkomst over zonnepark Stroomveld de Knoest op maandagavond 27 september om 19:45 in De Wiese te Schalkwijk.**

Namens de Coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten zal Bert Smit een toelichting geven op de rol van de coöperaties, het proces en de actuele stand van zaken. Vertegenwoordigers van BHM Solar zijn aanwezig om informatie te verstrekken over het conceptplan voor het zonnepark, de (landschappelijke) inpassing en investeringen in de omgeving. Uiteraard zijn ook vertegenwoordigers van beide coöperaties aanwezig. Na de centrale presentatie is er gelegenheid om het conceptplan te bekijken, vragen te stellen en mee te denken over de verdere inrichting van het zonnepark.

Bij het organiseren van deze avond willen we rekening houden met de Coronamaatregelen die getroffen zijn door de overheid. Een van die maatregelen is de verplichting om je **vooraf voor deze bijeenkomst aan te melden**. Afhankelijk van het aantal aanmeldingen kunnen we dan voor een veilige organisatie zorgen.

Aanmelden kan door een mail te sturen naar: **cooperatie.duurzaam.eiland@gmail.com**

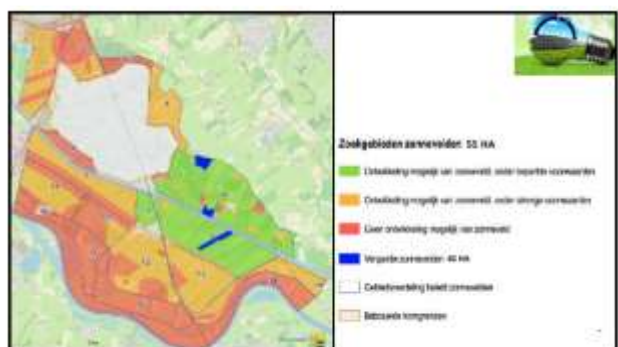
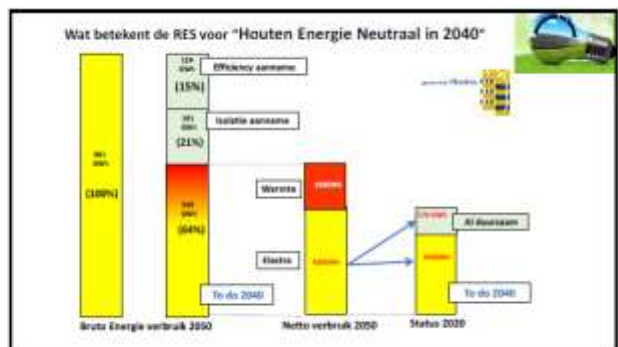
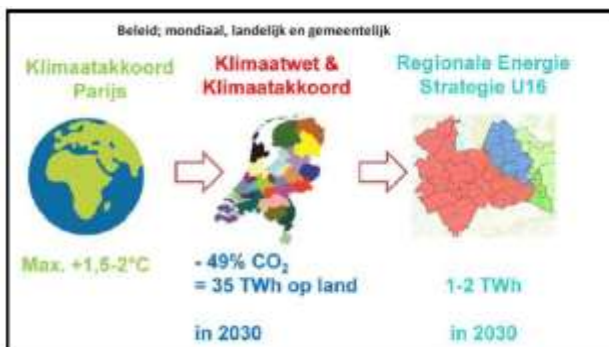
Meer informatie over het zonneveldenbeleid van de gemeente Houten is te vinden op:
<https://www.houten.nl/groen-water-en-duurzaamheid/energie/zonnevelden>

We hopen je graag te zien op maandag 27 september, want jouw mening telt.

Graag tot dan!

Hartelijke groet,
Namens Coöperatie Duurzaam Eiland, Coöperatie Opgewekt Houten en BHM Solar,
Bert Smit

7. Presentatie informatieavond – initiatiefnemers

RES Houten beleidskader zonnevelden?

De gemeenteraad heeft dit op 8 juli 2021 vastgesteld.

Daardoor is het noodzakelijk en mogelijk nog 55 hectare zonneveld aan te leggen.

Tot en met 1 november 2021 kunnen plannen worden ingediend.

Met het nieuwe beleidskader kan de gemeente meer sturen op de kwaliteit van zonnevelden.

Houten Energie Neutraal in 2040

Met het nieuwe beleidskader kan de gemeente meer sturen op de kwaliteit van zonnevelden.

Thema	Maximaal aantal punten
Meerzijdig inzetplan	10
Uitbreid	15
Proces participatie	15
Financiële doelstellingen	15
Cultuurhistorie en archeologie	10
Omgevingskwaliteit	10
Veiligheidsaspecten	10

Coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten

- Zijn voor en door de bewoners opgericht en bestaan uit vrijwilligers.
- Trekken gezamenlijk op in de planaanvraag Stroomveld de Knoest.
- Willen dit plan realiseren met lokale verankering en eigendom.
- Niet alleen dat lasten, maar ook de lusten voor alle inwoners.
- In grote meerderheid ondersteunt de gemeenteraad het streven naar 100% lokale verankering en eigendom.

**OPGEWEKT
HOUTEN**
SAMEN DUURZAAM

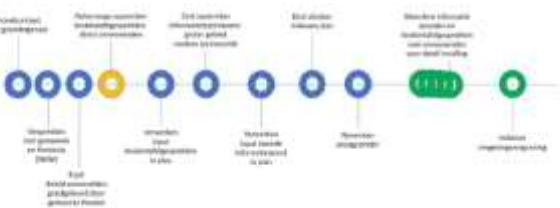

Wat zijn de wensen van de buurtbewoners?

Wens	Stemmen aantal
Wens 1	10
Wens 2	11
Wens 3	11
Wens 4	11
Wens 5	11
Wens 6	11
Wens 7	11
Wens 8	11
Wens 9	11
Wens 10	11
Wens 11	11
Wens 12	11
Wens 13	11
Wens 14	11
Wens 15	11
Wens 16	11
Wens 17	11
Wens 18	11
Wens 19	11
Wens 20	11
Wens 21	11
Wens 22	11
Wens 23	11
Wens 24	11
Wens 25	11
Wens 26	11
Wens 27	11
Wens 28	11
Wens 29	11
Wens 30	11
Wens 31	11
Wens 32	11
Wens 33	11
Wens 34	11
Wens 35	11
Wens 36	11
Wens 37	11
Wens 38	11
Wens 39	11
Wens 40	11
Wens 41	11
Wens 42	11
Wens 43	11
Wens 44	11
Wens 45	11
Wens 46	11
Wens 47	11
Wens 48	11
Wens 49	11
Wens 50	11
Wens 51	11
Wens 52	11
Wens 53	11
Wens 54	11
Wens 55	11
Wens 56	11
Wens 57	11
Wens 58	11
Wens 59	11
Wens 60	11
Wens 61	11
Wens 62	11
Wens 63	11
Wens 64	11
Wens 65	11
Wens 66	11
Wens 67	11
Wens 68	11
Wens 69	11
Wens 70	11
Wens 71	11
Wens 72	11
Wens 73	11
Wens 74	11
Wens 75	11
Wens 76	11
Wens 77	11
Wens 78	11
Wens 79	11
Wens 80	11
Wens 81	11
Wens 82	11
Wens 83	11
Wens 84	11
Wens 85	11
Wens 86	11
Wens 87	11
Wens 88	11
Wens 89	11
Wens 90	11
Wens 91	11
Wens 92	11
Wens 93	11
Wens 94	11
Wens 95	11
Wens 96	11
Wens 97	11
Wens 98	11
Wens 99	11
Wens 100	11

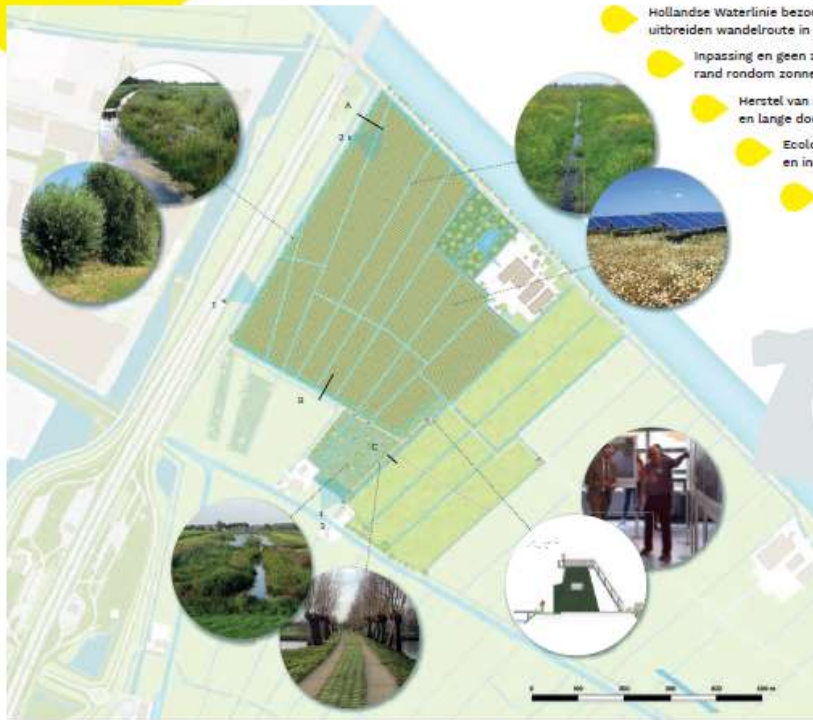

Tijdslijn – betrekken van de omgeving Stroomveld de Knoest

8. Posters informatieavond – landschapsarchitect

Stroomveld De Knoest
Plankaart

Speerpunkten

- Hollandse Werflijn bezoeken en beleefbaar met nieuw linielement en uitbreiden wandelroute in vernet landschap.
- inpassing en geen zichtbaarheid panelen door landschappelijke rand rondom zonneveld.
- Herstel van de karakteristieke landschappelijke verkaveling en lange doorzichten door het gebied.
- Ecologische meerwaarde over het hele plangebied en in extra natuurrijke plekken.
- Behoud en beheer historische eendenkooi en oude Knoesterwatermolen als inspiratie
- Samenwerking met lokale duurzame coöperatie en 100% lokaal eigenaarschap.

Legenda

- 30 fa corresponden onder de zee met zonder glashaverhooiland
 - Nahe natuur met glashaverhooiland, plasland, moeras en open water
 - Landschappelijke rand met riet en sluis (eenzijdig, sluis en oasen)
 - Verantwoord agrarisch gebruik
 - Herstel kenmerkende verkenningstructuur met geparkeerde
 - Wandelpad over kade
 - Uitgangspunt en expositie van locatie oude watermolens
 - Behoud van de natuur
- A** — Profielen uitwerking
- 1** — Sneling (de zichtspreken voor de bestemming van het landschap)

concept: inrichting wopit: 2001

Stroomveld De Knoest
Beleving

Keyline 1 Schets toekomstige zicht vanaf de A37.

Handig: niet van het plangebied.

Keyview 3 Schets toekomstige zicht vanaf de Kruisstraatweg

Huidig zicht vanaf de Kruisweg over het plangebied.

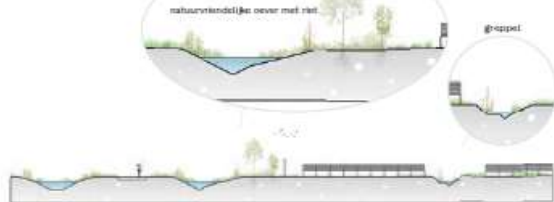

Keyview 3 Schets toekomstige zicht vanaf de Schalkwijkse Watering

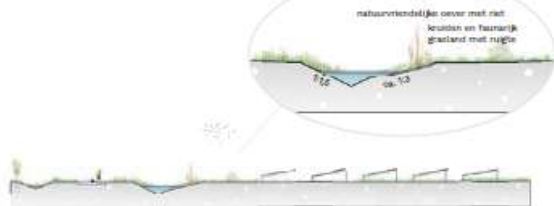

Hutdig zicht vanaf de Schalkwijkse Watering over het plangebied.

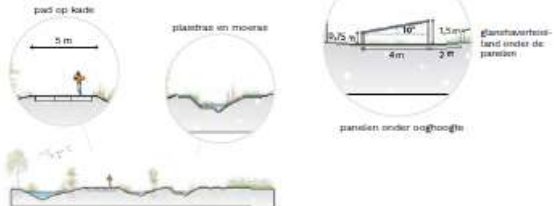
Uitwerking

Profiel A Knoesterweg noord

Profiel B Knoesterweg zuid

Profiel C Natte natuurzone

concept enriching sept. 2009

Stroomveld De Knoest Landschappelijke meerwaarde

- Zichtbaar maken van het oorspronkelijke **verkeerspatroon**, met daarin de draaiing in het landschap.
- Met deze lijnen creëren we ook **lange zichtlijnen** tussen de zonepartijen door. Dit is een verbetering ten opzichte van de huidige situatie, waarin door hoog maaigras lang zicht mogelijk is over het plangebied.

Landschappelijke structuur

Polder de Knoest is onderdeel van het Eiland van Schalkwijk. Het hoofdzakelijk agrarische Eiland van Schalkwijk kenmerkt zich door de weides uitstapen en het ruime gevoel van de polders, de strokenoverkapping en de hoger gelegen Schalkwijkse Wetering. Typische beplanting zijn de bomenrijen langs het Amsterdam-Rijnkanaal en de wijlen langs de Schalkwijkse Wetering.

Landschappelijke hoofdstructuur van het Eiland van Schalkwijk.

Ecologische meerwaarde

- Ontwikkeling **natte natuurruimte** met een diversiteit aan gradienten van hoog en droog naar laag en nat. Van hoog naar laag zetten we in: **glanshaverveenland** - **plastrangeveld** - **veenmoeras** - **open water**. Deze diversiteit in gradienten en natuurtypen zorgt voor een grote biodiversiteit en is aantrekkelijk voor insecten, vissen, vogels, amfibieën en vleermuizen.
- Ontwikkeling landschappelijke rand met brede doot met eenzijdig **natuurvriendelijke oevers** en waar mogelijk ruimte voor **kruiden- en tuinschrale grasland** met al en los ruggen en struikwiel en een enkele boom.
- Ontwikkeling van het oorspronkelijke **verkeerspatroon** met **plastrangevelden**, dit is goed voor de biodiversiteit (planten, insecten).
- Tussen de partijen is ruimte voor **glanshaverveenland**. Dit bloemrijke grasland is goed voor insecten, knikkers, muizen en vogels. Ook kunnen ras vormige plekken bakkenbergen en maaiselchopen worden neergelegd, als broedplek voor dieren.

concept landschap sept. 2021

Stroomveld De Knoest Cultuurhistorische meerwaarde

- Met de ontwikkeling van dit ontwerp versterken we het **verhaal van landbouw** door herstel van het natte karakter van het landschap. Dit doen we door herstel van het historisch **verkeerspatroon** en de ontwikkeling van natte natuur.
- Met beheer van het stroomveld wordt het **beheer van de historische wendekool** opgepakt en daarmee gewaarborgd.
- Ontwikkelen lokale oude **Knoesterwatermolens** door ontwikkeling recreatief punt.

Nieuwe Hollandse Waterlinië

De Nieuwe Hollandse Waterlinië is sinds 26 juni 2021 UNESCO werelderfgoed. Deze historische verdedigingslijn verdedigde Nederland tegen vijanden door middel van een ingenieus watersysteem dat gebruik maakte van het bestaande landschap. Lage delen van het land werden in groei van oorlog onder water gezet, gebundeld, zodat de vijand hier niet lang kon. Het plangebied ligt in het rundstapgebied van de Nieuwe Hollandse Waterlinië en bij de Schalkwijkse Wetering. Deze historische wetering is onderdeel van het watermanagementsysteem van de waterlinië.

Historie polder de Knoest

Ontginning van het natte gebied begon omstreeks 1335. Door middel van een zogenaamd cupe-verkaveling werd polder de Knoest ontwaterd. Deze verkaveling is deels nog intact, maar een deel van de sloten is gedempt. De oude Knoesterwatermolens zijn in 1882 gesloopt, maar het eilandje waarop deze stond is nog een herkenbare plek in het landschap. De wendekool is een nog intact gebiedsrelic van vroeger tijden.

Recreatieve meerwaarde

- Uitbreiding van **recreatieve wandelroute Lindeband**, met een wandelroute over een kade door de nieuwe natte natuurzone.
- Uitkijktoeren met ruimte voor **expositie en uitzicht over de Nieuwe Hollandse Waterlinië**, de natte natuur en het stroomveld. Hier kunnen wandelaars, maar ook schoolkassen en zakelijke groepen leren over de omgeving, overlandsgeschiedenis met een randwiel door het stroomveld.

Recreatieve beleving en routes

Er is al veel geïnvesteerd in het ontginnings gebied in de beleving van de Nieuwe Hollandse Waterlinië. Het plangebied kan een tussenmoment in het verhaal worden. Daarnaast zijn er op dit moment recreatieve fiets-, wandel- en kano routes langs het plangebied waarop aangesloten kan worden.

concept landschap sept. 2021

9. Verslag inloopavond 27 september 2021

Inloopavond

Project: Stroomveld De Knoest

Aanwezig: 7 bewoners uit de omgeving, BHM (2), Duurzaam Eiland (2), Opgewekt Houten (1), LandiD (2)

Datum: 27 september 2021

Locatie: De Wiese, Schalkwijk

Programma

1. Welkom door [REDACTED] (BHM)
2. Introductie [REDACTED] (Duurzaam Eiland) over noodzaak zonneveld, huidig energiebeleid en doelen van de coöperatie.
3. Presentatie Inge Verhoef (LandiD) over het plan

Sfeer

Het was een rustige avond en de sfeer was goed. Er was een kleine groep mensen naar de avond toe gekomen en deze waren vooral geïnteresseerd in het verhaal, het plan en de uitwerking. Tijdens de avond werden vooral vragen gesteld of tips gegeven over zaken waar in de vervolgfase op gelet moet worden. Over het algemeen reageerden mensen positief op het plan. Als er dan een zonneveld moet komen, dan is dit een mooie uitwerking.

Opgehaalde zorgpunten, aandachtspunten en ideeën

Vet = deze fase oppakken, andere punten meenemen in vervolg

Energie, techniek

- Vraag voor coöperatie: gratis stroom voor omwonenden? > Dit wordt in het vervolg onderzocht, nog geen toezeggingen.
- Advies: let op de bodem, op omliggende plekken zakken bouwwerken en hekken snel weg in de bodem en moest er geheid worden.
- Maken de transformatorhuisjes geluid? > Ja, daarom komen deze op afstand van woningen en wegen.
- Voorkom overlast van weerkaatsing van de windturbines op de zonnepanelen richting huizen.
- Wie is aansprakelijk bij ongelukken waarbij glas/rommel van het plangebied afwaait? > Er zal een goede verzekering komen, dan nog uitzoeken wat allemaal wordt gedekt.

Landschap en cultuurhistorie

- **Hoe breed worden de greppels in het zonneveld? Deze kunnen snel dicht groeien.**
- **Hoe zit het met de doorzichten over de greppels, zie je de panelen dan? > maten onderzoeken en sfeerbeeld schetsen voor onderzoek.**
- Idee voor bos om zicht op mais weg te halen, maar meerderheid wenst behoud van openheid van het landschap, dus geen bos.
- Kan het oude Kerkepad/de oude uitgang van de woning nog als inspiratie dienen?
- Twijfels of de Knoesterwatermolen op de plek stond waar wij het recreatiepunt hebben ingetekend, zou kunnen maar kan ook ergens anders zijn geweest.

Recreatie

- **De nadruk in het huidige ontwerp ligt op het zuiden i.p.v. het oosten. Zoek hierbij goed aansluiting met de huidige recreatieve structuren en maak het onderdeel van het grotere geheel. > Contact opnemen met stichting route en recreatieve routes opnemen op hoofdkaart.**
- **Wordt het verhaal van de watermolen en de ontginning van het landschap ook verteld bij het recreatiepunt? Nu ligt er veel nadruk op de NHW. > We moeten nog beter onderzoeken wat we in het recreatiepunt willen, welke verhalen we op in zetten en hoeveel ruimte er is.**

- Houdt rekening met vandalisme bij het recreatiepunt, o.a. door zicht erop vanuit het dichtstbijzijnde huis en door het minder/niet goed bereikbaar te maken voor auto's.
- Waar worden fietsen en auto's geparkeerd? Nu soms overlast van fietsers en auto's die parkeren waar dit niet mag > Auto's bij de Linielanding, vandaaruit begint de bestaande route naar het gebied. Voor fietsers voegen we een stalling toe in het ontwerp op een plek waar dit niet tot overlast is, zoals bij de zuidoosthoek, zodat ze vanaf daar een stukje kunnen wandelen.
- Kan het wandelpad ook gebruikt worden door een vrachtwagen? Dit is handig i.v.m. de gastank die (niet vaak) verwisseld moet worden. Vrachtwagens kunnen lastig over de huidige ontsluiting. > hier gaan we op schetsen, we zoeken een balans tussen een aantrekkelijk, groen pad en een functionele route. Een verhard (achterhoeks padvast) karrespoor is een optie, maar de boogstraal is nog een knelpunt om te onderzoeken.

Ecologie, beplanting, beheer

- Wat voor beplantingssoorten in de rand? Liever geen meidoorn, i.v.m. ziektes die kunnen verspreiden naar fruitbomen. Ook liever geen hoge bomen zoals populieren omdat er een kraaienplaag is en hoge bomen nog meer kraaien aantrekken. > In het plan is gebiedseigen beplanting voorgesteld zoals wilgen, elzen en essen. Wanneer het groen verder is uitgewerkt en er een beheerplan is zal dit ook gecheckt worden bij de omwonenden.
- Pas op voor/voorkom/beheer op giftige plantensoorten in het zonneveld, zoals Jakobskruid. Als dit veel in het zonneveld groeit kan het makkelijk via vogels en wind verspreiden naar omliggende weilanden. Dit is gevaarlijk als het in het hooi terecht komt en de dieren het opeten. Bewoners die zelf het kruid in hun wei hebben trekken het.
- Hoe gaan we om met het maaibeleid van het riet? Niet zo vaak maaien dat het zonneveld toch weer zichtbaar is. > Wij zetten in op een dubbele beplantingsrand (riet, ruigte, struweel) die gefaseerd gemaaid kan worden. Dit is goed voor de ecologie en voorkomt dat de hele rand in 1x kaal gemaaid wordt. Er kan zo altijd een beplantingsrand hoog blijven zodat de zonnepanelen niet zichtbaar worden vanaf de directe omgeving.
- **Kunnen er nestkasten geplaatst worden voor roofvogels zodat er niet te veel overlast is van muizen?** Er zitten al veel vogels in het gebied/omgeving: buizerd, sperwer, valk, uilen, kiekendief, wouw. Liever geen buizerd trekken i.v.m. parelhoenders/kippen op de erven. Valkjes wel een goede optie.
- **Kun je iets doen voor de ijsvogel?** Die komt al voor op de Schalkwijkse Wetering. Door constructies met nesten in beton of in boomstammen aan open water kan dat wellicht ook in het natte natuur gedeelte.

Actielijst

Actie	Door	Deadline
Posters toesturen naar laatst aangemelde bewoners		
Contact op nemen met stichting van de wandelroute		
Vetgedrukte punten onderzoeken/opnemen in ontwerp		

10. Publicaties Houtens Nieuws

Woensdag
22
september
2021

DUURZAAMHEID

22

Profijt van zonnenvelden

HOUTEN & SCHALKWIJK Tot 1 november kunnen initiatiefnemers plannen indienen voor 55 hectare aan zonnenvelden op het Eiland van Schalkwijk. Twee lokale energiecoöperaties komen op voor het lokale belang. Zij willen dat de nieuwe zonnenvelden niet alleen goed worden ingepast in de omgeving, maar ook dat inwoners zeggenschap en eigenaarschap krijgen.

Na al is 45 hectare in het landelijk gebied rond Schalkwijk en Tull en 't Waal uitgegeven voor zonnenvelden. In 2021 start de aanleg van nog eens 55 hectare. De gemeente Houten wil daarmee bijdragen aan het Klimaat-akkoord, wat ertoe moet leiden dat Nederland in 2050 CO₂-neutraal is. Zonnenvelden veranderen het landschap zoals we dat kennen, realiseert Joris van der Worp zich. Hij is bestuurslid van de Coöperatie Duurzaam Eiland, vorig jaar opgericht om inwoners een stem te geven in de ontwikkeling van het gebied. "Wij willen ervoor zorgen dat zo goed ingepast worden in het landschap. Maar ook dat alle inwoners zeggenschap en eigenaarschap kunnen krijgen."

Niet alleen glasveld

De energiecoöperatie van het Eiland heeft de handen ineen geslagen met de Coöperatie Opgewekt Houten, die al vijf jaar lokale duurzame-energieprojecten ondersteunt. Zo is Opgewekt Houten druk bezig daken van grote gebouwen vol te leggen met zonnepanelen. Beide coöperaties willen dat alle inwoners kunnen profiteren van de nieuwe zonnenvelden. En niet alleen door rente op ingelegd geld op te strijken, benadrukt Willem van Oppen, bestuurslid van Opgewekt Houten: "We willen ook op andere manieren waarde creëren voor de gemeenschap. Bijvoorbeeld door nieuwe

■ V.l.n.r.: Paul Blijveld (Duurzaam Eiland), Geert Genthe (Opgewekt Houten), Joris van der Worp (DE) en Willem van Oppen (OH).

schelpengroten aan te leggen, wilgebouwen aan te planten of ruimte voor cultuurhistorie te creëren. Grasveld mag niet alleen glasveld worden."

"Het is onze omgeving"

Dat wil de gemeente Houten ook niet. Daarom is in het Beleidskader Zonnenvelden vastgelegd aan welke eisen de nieuwe plannen moeten voldoen. Zo moeten inwoners zeggenschap kunnen hebben in het proces van ontwerp tot aanleg en moeten zij financieel kunnen meeprofiten van de energieopwekkingen. Maar de plannen worden bijvoorbeeld ook getoetst op cul-

tuurhistorische waarde, biodiversiteit en duurzaamheid. "Zo'n veld wordt voor een periode van 20 tot 25 jaar aangelegd", benadrukt Joris van der Worp. "Dan moet het wel zo gebeuren dat het voor de inwoners acceptabel is."

Gesprekken

Beide coöperaties zijn bij een aantal concrete plannen betrokken. Elk plan wordt eerst met de direct omwonenden besproken, daarna met een bredere kring betrokkenen. De gesprekken leiden zeker tot meer begrip, al blijven eruitgesproken tegenstanders. Wie iets te zeggen wil

hebben over zonne-energie in onze gemeente, is volgens Joris van der Worp en Willem van Oppen meer dan welkom als lid van een van de coöperaties: "Ook als je kritisch bent, zien we je graag. Er is beleid dat bepaalt dat de zonnenvelden er komen, maar je kunt wel degelijk invloed hebben op hoe ze worden ingericht."

Meer informatie over de coöperaties, hun werk en het lidmaatschap vind je op de websites (zie kolom rechts). Mail: info@opgewekthouten.nl of coöperatie.duurzaam-eiland@tulle.nl

Meld je huis aan

Heb jij zonnepanelen, vloerisolatie of HR++-glas? Ben je helemaal fan van energie besparen en heb je daarom al elektrisch, heb je radiatoren aangebracht of komt toch jouw huis niet meer binnen? Trots op wat je al gedaan hebt, tevreden met de besparing of een goed gevoel

voor de toekomst? Deel je enthousiasme over je duurzame huis via een platform dat bij jou past en inspireer en inspireer zo je buur, vriend en dorpsgenoot. Kijk eens op duurzaamheidsroute.nl, slimmebuurt.nl of energienijhouthouten.nl/mijnhuur/energievoorbeeldenwoningen.

Handige huurders gezocht

Ben jij huurder en doe je aan energie besparen? Vind je het leuk om tips en ervaringen te delen met andere huurders en ben je een beetje handig? EnergieNij Houten zoekt voor het project 'Energie voor iedereen' handige huurders die als energiebespaarcoach anderen op weg willen

helpen met kleine veranderingen en goedkope maatregelen om zo op de maatschappelijke energierekening te besparen. Wil jij meer weten of je aanmelden als energiebespaarcoach? Mail ons en we vertellen je graag meer: info@energienijhouthouten.nl

Heel Houten in de Zon

Inkoopactie zonnepanelen

In het voorjaar van 2021 werd gestart met de tweede collectieve inkoopactie Heel Houten in de Zon van het inwonersinitiatief EnergieRijk Houten. Ondertussen liggen op heel wat daken de panelen al te schitteren. Wil jij ook nog profiteren van zonnepanelen op je eigen dak en de inkoopactie? Dan is er goed nieuws: je kunt je nog 2 weken t/m 15 oktober a.s. aanmelden voor de inkoopactie Heel Houten in de Zon van EnergieRijk Houten en Coöperatie Duurzaam Eiland. De vrijwilligers hebben speciaal voor alle bewoners een lokale, betrouwbare en gecertificeerde leverancier van zonnepanelen uitgezocht die een mooi aanbod heeft voor iedereen die in de gemeente Houten woont.

Als je je aanmeldt, wordt er z.s.m. contact opgenomen door de leverancier om een afspraak voor een huisbezoek te maken. Na een ge-

■ Kom je ook op 29 september naar de Info-avond over zonnepanelen?

sprek over jouw wensen en de mogelijkheden volgt een vrijblijvende op maat offerte.

Meer info en aanmelden via energienijhouthouten.nl/heelhoutenzon

29 september informatieavond

Tuifel je nog of zonnepanelen een goed idee zijn? Eerst nog eens precies weten hoe het allemaal werkt met zonnepanelen en wat de mogelijkheden zijn? Dat is begrijpelijk. De vrijwilligers van EnergieNij Houten vertellen er graag meer over.

De laatste informatieavond van deze inkoopactie wordt op locatie georganiseerd in de raadzaal van het gemeentehuis kun je op woensdagavond 29 september van 19.30-21.00 u je licht opteken over het hoe, wat en waarom van zonnepanelen, de zorgvuldige selectieprocedure van de leveranciers en een ervaringsverhaal van een bewoner. Ook is de leverancier aanwezig met meer info en om vragen aan te stellen. Aanmelden hoeft niet maar is wel fijn: www.energienijhouthouten.nl

Over deze pagina

De duurzaamheidspagina is een gezamenlijk initiatief van inwonersorganisaties in Houten – onder de koepel van de EnergieRijk – die de inwoners van Houten op een praktische manier willen helpen bij energiebeparing, het zelf opwekken van duurzame energie en het gezamenlijk inkopen van duurzame energie uit Houten.

De informatie komt tot stand onder verantwoordelijkheid van een redactieraad, waarvan de leden de deelnemende inwonersorganisaties representeren.

BIJDRAGE LEVEREN?

Mail je bijdrage naar redactie: info@energienijhouthouten.nl.

Aan deze pagina leverden de volgende initiatieven een bijdrage:

COÖPERATIE DUURZAAM EILAND

www.duurzaam-eiland.nl

COÖPERATIE OPGEWOKT HOUTEN

www.opgewokthouten.nl

ENERGIERIJK HOUTEN

www.energienijhouthouten.nl

De volgende initiatieven leveren ook regelmatig een bijdrage:

DUURZAAMHEIDSFONDS HOUTEN

www.dfhouten.nl

DE HOEVEN ENERGIE

www.dehoevenenergie.nl

ECOWIK MANDORA

www.ecowikmandora.nl

VIVESTE

www.viveste.nl

Agenda

EnergieBespaarCafé

energie-gesprek

De energieambassadeurs zijn 24/7 online bereikbaar. Afpraak binnen 48 uur. Aanmelden via de aanmeldknop van het EnergieBespaarCafé of de homepage van energienijhouthouten.nl. Telefonisch, online, maar ook tuintafelgesprekken mogelijk. energienijhouthouten.nl/energiebespaarcaf

29 september: Informatieavond

Heel Houten in de Zon raadzaal, gemeentehuis Houten 19.30-21.00 u. Aanmelden via www.energienijhouthouten.nl

10 september: Lederovergadering

Coöperatie Opgewekt Houten onderwerp: zonnenvelden aanvang: 20.00 u, informatie over locatie via www.opgewokthouten.nl of via aanmelding

Tot 1 oktober kun je jouw duurzame idee voor de Groene Prijs 2021 indienen info@dfhouten.nl

5 oktober: Informatie CV-optimalisatie

19.00-20.00 u. Online. Aanmelden via: www.energienijhouthouten.nl/online-informatie

13 oktober: Special 'Duurzame Energie' bij Houtens Nieuws

Vol informatie en inspiratie over energie besparen en duurzame energie opwekken in de hele gemeente Houten

13 oktober: Thema-avond Heel Houten in de Zon

raadzaal, gemeentehuis Houten Meer info op www.energienijhouthouten.nl/heelhouteninsolent

9-16 oktober: WEEK van de DUURZAAMHEID

COLLECTIEVE INKOOPACTIE ZONNEPANELEN t/m 15 oktober

Aan tafel over zonnepanelen

SCHALKWIJK De komst van nieuwe zonnepanelen in het buitengebied laat bewoners in Schalkwijk niet onberoerd. De Coöperatie Duurzaam Eiland (CDE) wil dat deze velden goed worden ingepast in de gemeenschap. Bert Smits, lid van de Schalkwijkse coöperatie, benadrukt dit tijdens een kerkentafelgesprek met buurtbewoners aan het Overstroom.

Samen met de Coöperatie Opgewekt Houten is CDE betrokken bij 3 van de 7 plannen die momenteel in voorbereiding zijn voor het buitengebied. Na 1 november besluit de gemeente welke plannen worden gehonoreerd. In totaal gaat het om 55 hectare bovenop de 45 hectare die de gemeente al eerder heeft vergoed. Zeggenschap en eigenaarschap van boeven tellen zwaar mee als criteria, net als bijvoorbeeld inpassing in het landschap en bijdrage aan biodiversiteit.

Strepje voor

Bert Smits benadrukt dat de coöperaties alleen meedelen aan plannen van concrete zaken als deze binnen de gemeenschap op draagvlak kunnen rekenen. "Anders doen wij als coöperatie niet mee. Dat betekent ook dat de belangen van agrariërs niet geschaad mogen worden." Hij legt uit dat de beide coöperaties graag 100% eigenaar willen worden van de aan te leggen zonnepanelen. "Dan komen ze in zeggenschap van de gemeenschap. Deze zeggenschap geldt ook voor de opbrengsten die voortvloeien uit de exploitatie van de zonnepanelen." De drie plannen hebben daardoor mogelijk een streepje voor op de andere plannen, verwacht hij. "Draagvlak weegt zwaar".

Hij is duidelijk die 55 hectare aan zonnepanelen gaan er komen, linksonder of rechtsom. "De gemeente is

■ "Draagvlak weegt zwaar voor de aanleg van zonnepanelen in Schalkwijk. Het open landschap moet intact blijven."

verplicht bij te dragen aan de energietransitie en wil in 2040 klimaatneutraal zijn. En dan zijn zonnepanelen op dat moment onmisbaar. "Wij willen ervoor zorgen dat ze zo worden ingepast dat ze op vleug van de bevolking kunnen rekenen."

Geen lapmiddelen

Voor die steun is een aantal voorwaarden belangrijk, zo komt naar voren tijdens het gesprek met buurtbewoners in de kerk van Jan van de Worp aan het Overstroom. Uit het gesprek blijkt dat buurtbewoners zorgen hebben: verandert het Eiland van Schalkwijk niet in een lap-

pendeken van zonnepanelen? "Nee", gelooft Bert Smits. "De gemeente ziet erop toe dat het open landschap intact blijft."

Realisme

De sfeer aan tafel is goed. Niet iedereen staat te springen om zonnepanelen in de omgeving te krijgen, maar er heerst ook realisme. Het idee dat winst uit zonnepanelen via de coöperaties terugloopt in de gemeenschap, valt goed. Plus: na 25 jaar, als de zonnepanelen zijn afgeschreven, zijn we verplicht de landbouwgrond in zijn oorspronkelijke staat terug te brengen. Grote kans

dat de zonnepanelen die nu worden aangelegd, straks alweer zijn ingehaald door nieuwe technologie. Wat een van de aanwezigen op een idee brengt: "Bouw als coöperatie in 25 jaar een fonds op, zodat je de zonnepanelen aan het eind van hun levenscyclus netjes kunt recyclen. We moeten onze kinderen niet willen opzadelen met een berg afval."

Ook gesprekken over de zonnepanelen? Meedelen of niet doen? Neem contact op met Duurzaam Eiland, coöperatie.duurzaam.eiland@gmail.com of Opgewekt Houten: info@opgewekthouten.nl

Over deze pagina

De duurzaamheidspagina is een gezamenlijk initiatief van inwonersorganisaties in Houten – onder de koepel van de Energietafel – die de inwoners van Houten op een praktische manier willen helpen bij energiebesparing, het zelf opwekken van duurzame energie en het gezamenlijk inkopen van duurzame energie uit Houten.

De informatie komt tot stand onder verantwoordelijkheid van een redactieraad, waarvan de leden de deelnemende inwonersorganisaties vertegenwoordigen.

BIJDRAGE LEVEREN?

Mail je bijdrage naar redactie: groen@energierijkhouten.nl.

Aan deze pagina leverden de volgende initiatieven een bijdrage:

COÖPERATIE DUURZAAM EILAND
www.duurzaameland.nl
COÖPERATIE OPGEWOKT HOUTEN
www.opgewekthouten.nl
ENERGIERIJK HOUTEN
www.energierijkhouten.nl

De volgende initiatieven leveren ook regelmatig een bijdrage:

DUURZAAMHEIDSFONDS HOUTEN
www.dfhouten.nl
DE HOEVEN ENERGIE
www.dehoevenenergie.nl
ECOWIK MANDORA
www.ecowikmandora.nl
VIVESTE
www.viveste.nl

Agenda

9 oktober: EnergielEenszaaiCafé live

Je kunt weer binnengaan in de bibliotheek tussen 10.15 en 14.00 uur. Aanmelden van tevoren kan ook. Alle informatie vind je op www.energierijkhouten.nl/energiebeescafe.

12 oktober: Special 'Duurzame Energie' bij Houten's Nieuws

Vol informatie en inspiratie over energie besparen en duurzame energie opwekken in de hele gemeente Houten.

13 oktober: Thema-avond

Heel Houten isoleert
19.00-22.00 uur Raadsaal, gemeentehuis Houten met informeel.
Aanmelden gewenst i.v. maximaal aantal deelnemers van 30. Meer info op www.energierijkhouten.nl/heelhoutenisoleert.

16 oktober: WEEK van de DUURZAAMHEID

COLLECTIEVE INKOOPACTIE ZONNEPANELEN

loopt nog t/m 15 oktober
www.energierijkhouten.nl/heelhoutenisoleert

COLLECTIEVE INKOOPACTIE ISOLATIE

6 maanden lang (t/m 31 maart 2022) collectief voordeliger samen met zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Houten!

Nationale Duurzame Huizenroute
Ga op 30 oktober of 6 november langs bij de bewoners in Houten.
www.duurzaamhuizenroute.nl

9 november: Info sessie CV-optimalisatie 19.00-20.00 u. Online. Aanmelden via: www.energierijkhouten.nl/online-info-sessies.

Week van de duurzaamheid EnergieRijke wijk-acties

Van 9 t/m 16 oktober is het de week van de duurzaamheid. Houd de websites en social media in de gaten voor activiteiten van de duurzame inwonersinitiatieven in Houten.

TIPS:

- Meld je aan voor de online **KIM-gesprekken**.

- Op 13 oktober in het Groentje: **'Duurzame Energie Special'** voor over en door Houtenaren.

- Kom naar de **isolatie-avond op 13 oktober** in het gemeentehuis.

- Kijk eens op www.energierijkhouten.nl.

- Check of je al **LED-lampen** overal in huis hebt.

Woon je in de Gaarden of de Slagen?

Dan hebben we leuk nieuws voor je. In die wijken zijn bewoners-teams opgericht die graag willen kijken wat er gezamenlijk gedaan kan worden aan het duurzamer maken van de huizen om het comfort te verhogen en energie te besparen.

De komende weken gaan ze op een kennismakingstocht door de wijk. Ze komen bij je aan de deur om kort te vertellen wat ze doen. Ze hebben een flyer met meer info en een link naar een enquête om zo te inventariseren waar de wensen en ideeën liggen in de wijk.

Heel Houten Isoleert. Jij ook?

HOUTEN Vanaf 1 oktober is de collectieve inkoopactie voor isolatiemaatregelen van EnergielEenszaaiCafé live. Het vrijwilligste team van Heel Houten Isoleert heeft voor van alles uitgezocht op het gebied van isolatie, materialen en leveranciers. Dat schiedt jou als bewoner veel uitnodigend. Er ligt weer een mooi aanbod voor alle inwoners van de gemeente Houten voor vloerisolatie, spouwmuurisolatie en HR++ glas. Een collectief aanbod zorgt niet alleen voor een scherpe prijs, maar ook voor streng geselecteerde leveranciers op het gebied van garantie, certificering, isolatiewaarde van de materialen en lokale vestiging.

Koede voeten?

Ken goed geïsoleerd huis houdt de warmte langer binnen en dat betekent dat je minder energie nodig hebt om het warm te houden. Dat is

■ Heel Houten isoleert. 6 maanden collectieve inkoopactie isolatie EnergielEenszaaiCafé.

goed voor een lagere energierekening en voor het milieu. Bovendien kun je veel aan comfort en een be-

haaglijk gevoel winnen met een geïsoleerde vloer, muur of HR++-glas. En dat is ook heel wat waard!

13 oktober Informatieavond Isolatie

Wil je meer weten over de zin en om-zin van isoleren, hoe je het aanpakt en wat een logische volgorde of goede eerste stap kan zijn? Kennismaken met de leveranciers en van andere Houtenaren horen hoe zij het hebben gedaan en welke voordelen ze ervaren? Op woensdag 13 oktober vindt de eerste thema-avond over isolatie plaats in de raadsaal van het gemeentehuis Houten.

9 oktober EnergielEenszaaiCafé live

Vanaf oktober is het EnergielEenszaaiCafé in de bibliotheek centrum weer open op iedere 2e zaterdag van de maand. Op 9 oktober van 10.15-14.00 uur kun je weer binnengaan. De energieambassadeurs zitten weer klaar om je verder te helpen met al jouw vragen over het energiezuiniger maken van je huis.

Hoe burens zonneveld ervaren

SCHALKWIJK Tot 1 november kunnen ontwikkelaars plannen voor in totaal 55 hectare zonnepanelen indienen bij de gemeente Houten. Bij deze van deze plannen zijn de coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten betrokken. Hoe ervaren buurtbewoners de komst van een zonneveld?

Plan Wilgeveend

Tineke en Henny Meurink wonen aan het eind van de Kaaldijk, langs de Schalkwijks Wetering. Hun erf grenst aan wetland van de buurman, die stopt met zijn boerderij. Als pensioenverruiming wil hij zonnepanelen installeren op grond waar nu Engels ruitgras groeit. De projectontwikkelaar wilde dat het plan op instemming van buurtbewoners kon rekenen en nam contact op met Coöperatie Duurzaam Eiland. Die wilde meedelen in ruil voor invloed – en die kwam er. Sinds een eerste informatiebijeenkomst in de Wiese, vlak voor de eerste lockdown in 2020, praat de buurt mee. Tineke en Henny gunnen hun buuren een goed pensioen. Maar wel op voorwaarde dat het zonneveld straks zo min mogelijk in het zicht komt. Het moet passen in het landschap: geen hoge constructies als afscherming, maar eerder wilgeveend en elken- en elzenbosjes die mooi aansluiten op de omgeving. En geen rookkragen, want die gaan in de winter plat. 'Alles wat we voorstellen, werd meteen in het ontwerp verwerkt', vertelt Tineke Meurink.

Plan Stroomveld

Nu zijn het nog grote aantooningen zonnepanelen. Straks wordt er elektriciteit geogd in plan Stroomveld, langs de A27. In overleg met naburige fruitteelters kosen er andere struiken dan de landschapsscherming.

■ Het buitengebied tussen Kaaldijk en Kaaldijk-Zuid. Hier zijn vergoederde plannen voor een zonneveld.

chitect had bedacht. De voorgestelde beplanting zou veel kreunen aantrekken en die zijn ook dol op de peren aan de overkant van de wetering. Ook meidoornhagen zijn niet ingeteld, omdat die mogelijk perennier kunnen overbrengen. Dat hier een groot moerasachtig gebied ontstaat, vinden omwonenden grote winst.

Plan de Heul

Bijders op het Eiland van Schalkwijk, bij plan de Heul is voorzien in een fruitboomgaard: een veldzoude

hoogstamessen, zoals de sterappel en de jurepeer, maken als het aan de buurtbewoners ligt hun rentree in het landschap. Er komt ook een wandelpad en de naburige veehouder kan zijn vee over het zonnepaneel van de ene wei naar de andere leiden.

Betrokken blijven

In 2023 komt de gemeente Houten met RES 2.0, waarin nieuwe plannen voor de toekomstige energiestructuur worden te staan. Als het energienet van Tennet het tegen

de tijd aankom, komen er naar verwachting meer zonnepanelen in het buitengebied van Houten. Dit valt sommigen rauw op het dak. 'Als ze komen, dan liever niet bij mij om de hoek', aldus een bewoner. 'Maar als de zonnepanelen er door overheidsbeleid toch komen, dan kan je er maar beter zeggenschap en eigenaarschap over hebben. Die zonnepanelen komen er voor 25 jaar te liggen. Ik zie graag dat wij er als bewoners bij betrokken blijven, zodat de velden al die jaren mooi in onze omgeving blijven passen.'

Over deze pagina

De duurzaamheidspagina is een gezamenlijk initiatief van inwonersorganisaties in Houten – onder de koepel van de Energietafel – die de inwoners van Houten op een praktische manier willen helpen bij energiebeparing, het zelf opwekken van duurzame energie en het gezamenlijk inkopen van duurzame energie uit Houten.

De informatie komt tot stand onder verantwoordelijkheid van een redactieraad, waarvan de leden de deelnemende inwonersorganisaties vertegenwoordigen.

BIJDRAGE LEVEREN?

Mai je bijdrage naar redactie: groen@energietafelhouten.nl.

Aan deze pagina leverden de volgende initiatieven een bijdrage:

COÖPERATIE DUURZAAM EILAND

www.duurzaameiland.nl

COÖPERATIE OPGEWK HOUTEN

www.opgewekhouten.nl

IMPACT HOUTEN

www.impacthouten.nl

VIVESTE

www.viveste.nl

De volgende initiatieven leveren ook regelmatig een bijdrage:

DUURZAAMHEIDSFONDS HOUTEN

www.dffhouten.nl

DE HOEVEN ENERGIE

www.dehoevenenergie.nl

ECOWIK MANDORA

www.ecowikmandora.nl

ENERGIEKRIK HOUTEN

www.energiekrikhouten.nl

Agenda

Nationale Duurzame Huizenroute
Ga op 30 oktober of 6 november langs bij de bewoners in Houten. www.duurzamehuizenroute.nl

9 november:

Info sessie CV-optimalisatie
19.00-20.00 u. Online. Aanmelden via: www.energiekrikhouten.nl/online-info sessies.

11 november:

Online Info sessie Heel Houten
Isoteert 19.30-21.00 u. Aanmelden via: www.energiekrikhouten.nl/heelhoutenisoert.

13 november:

EnergieBegeerCafé live
Je kunt weer binnenlopen in de bibliotheek tussen 10.15 en 14.00 u. Aanmelden van tevoren kan ook. Alle informatie vind je op www.energiekrikhouten.nl/energiebegeercaf.

18 november:

Ambassadeursbijeenkomst IMPACT Houten
Voor ambassadeurs en diegenen die geïnteresseerd zijn in duurzaam ondernemen. 16.00 u. De Krachtfabriek, Dijkhoeve 1. Aanmelden: info@impacthouten.nl.

COLLECTIEVE INKOOPTACTIE

ISOLATIE
6 maanden lang (t/m 31 maart 2022) collectief voordeel samen met zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Houten!

Huurders en de stijgende energieprijzen

HOUTEN De energieprijzen stijgen momenteel erg hard. Dat raakt om allemaal, maar met name mensen die niet zelfstandig kunnen investeren in de woning. Huurders zijn bijvoorbeeld afhankelijk van de verhuurder. Vervest verhuurt veel sociale huurwoningen in de gemeente Houten en Wijk bij Duurs-

de. Deze woningen voorzien ze van isolatie en nieuwe installaties. De huurder is daarbij afhankelijk van de onderhoudsplan, maar de huurder kan ook zelf kleine ingrepen doen. Denk aan het aanbrengen van radiatorfolie achter de radiator, tochtstrips en een waterbesparende douchekop plaatsen en het vervan-

gen van oude witgoedapparaten. Deze ingrepen helpen de energierekening omlaag te brengen. Huurders bij Vervest kunnen daarbij ook profiteren van zonnepanelen. Vervest biedt deze mogelijkheid voor bewoners van een appartement en van eengezinswoningen. Er is geen investering bij nodig, want je betaalt

voor de geleverde stroom. Dit zorgt direct voor een lagere energierekening. Bewoont u een eengezinswoning? Neem dan contact op met Wozon (www.wozon.nl). Gaat het om een appartement van Vervest, zoek dan contact met DelenDuurzaamEnergie Houten (www.delen-duurzaamenergie.nl/de-houten).

Duurzaam Ondernemen omarmd

HOUTEN Op de Houtense Ondernemersdag op 7 oktober '21 werd duidelijk hoe Houtense bedrijven het ondernemerschap Duurzaam Ondernemen hebben omarmd. In Theater aan de Slingers waren 120 ondernemers bijeen. Zij volgden de presentatie van astronaut Andre Kuipers. Andre: 'We zijn astronauten op moederschip aarde en moeten zitting zijn op schatbare hulpbronnen'. Voorafgaand gaf Wilko Kistemaker van Impact Houten een toelichting op de duurzame projecten. Er worden 20 grote zonnepanelen en 8 circulaire afvalstromen voorbereid. Een project legt verbanding tussen lokale zonne-energie en de mensen met een kleine huurs. Zij krijgen via de opbrengst gezonde producten van lokale winkeliers en energiebesparings bij de Voedselbank Houten, naast hun reguliere producten. Jan Mol en Philippine Brookhuis (Voedselbank): 'We kunnen nu

■ Ondertekening convenant door wethouders (links), Impact en Ondernemend Houten.

meer gezonde producten aanschaffen voor onze klanten, als aanvulling, dankzij de zonnepanelen van TSN. Gezonde producten zijn vaak te duur voor deze groep. Daarnaast

hopen we dat er voor hen duurzame initiatieven komen.' De pilot van drie maanden werd gestart door overhandiging van gezonde producten aan de Voedsel-

bank door AH Oude Dorp. Ook werd deze dag een commentaar onderkend door Joost Uytendael (voorzitter Ondernemend Houten), Hilde de Groot, Sander Bos, Wilko Kistemaker en ambassadeurs, die verklaarden aan de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties bij te dragen. Hilde de Groot: 'Ik ben trots dat we als gemeente samen met Houtense ondernemers dit convenant tekomen. We zetten in op de circulaire economie en gaan daar stappen in zetten. Ik kijk uit naar mooie taakbare projecten die andere ondernemers weer inspireren.' Houtense bedrijven die mee willen doen kunnen het convenant ondertekenen. Op www.impacthouten.nl staat meer informatie. Aanmelden voor deelname aan het project Zon naar Gezond kan via info@impacthouten.nl.

11. Artikel Coöperatieve zonnevelden - Houtens Nieuws wk 47 - p 14

Woensdag
24 november
2021

ADVERTORIAL

It Rains Fashion: Terug in de tijd - Bellen en bestellen!

Er was een tijd, dat er twee keer per jaar een paar dikke boeken bij de post zaten.

Zo dik als een telefoonboek, maar vol met kleding. Ik heb het over de ouderwetse Webkampgids, de Otto of Neckerman. Woot u nog? Ik kon daar dus uren in kijken. Maakte vele lijstjes die ik vervolgens weer in het ronde archief deponeerde.

Maar ik bestelde ook regelmatig wat en dat was eenvoudig en gemakkelijk.

Bellen en ik kreeg een aardige mevrouw aan de telefoon. Ik wil ook best schrijven meneer maar dat was dus gewoon niet zo. Nooit een meneer aan de telefoon gehad toen. Maar goed, het noemen van je klantnamen en vervolgens de artikelen die je wilde bestellen was voldoende. En je hoede ook nog direct of het er nog was. Het was er niet de volgende dag, maar dat verwachtte je ook niet dus geen probleem. En als het kwam was het echt een feest. Een cadeau voor mezelf en heerlijk passen.

Tijden veranderen en alles is gedigitaliseerd. Zo ook deze manier van winkelen.

Inloggen, gebruikersnaam en wachtwoord onthouden en vervolgens in plaats van een lijstje maken een digitaal winkelmandje vullen. Zo gaat het tegenwoordig. Inloggen, gebruikersnaam en wachtwoord. Ik weet niet hoe u oververdenkt, maar al die wachtwoorden... Die vergeet ik dus steeds. Geeft niks want je kunt ze wijzigen en dan vervolgens met een nieuw wachtwoord weer inloggen. Maar man, man, dan heb ik er dus eigenlijk al geen zin meer in. En dan verlang ik naar die dikke boeken waarmee ik lekker met een kop thee op de bank zat. Van alles omsirkelen. Tja... ik word oud.

De afgelopen week was weer spannend. Welke maatregelen worden er genomen. Mogen we open blijven? Vooruit, wel, maar ik kan me goed voorstellen, dat het voor sommige mensen toch spannend is om een winkel binnen te stappen. Of misschien heeft u altijd al een beklag aan winkelen en past u nieuwe kleding liever thuis. Daarom bedacht ik dat het misschien een idee is om even terug in de tijd te gaan. Even lekker achteruit in plaats van vooruit. Bellen en bestellen.

Maar dan bij uw eigen lokale kledingwinkel. U krijgt een aardige medewerker aan de telefoon die ook even met u meedenkt, het product kent en u als dat nodig is helpt met kiezen. En wij brengen het langs en halen het weer op als het niet goed is.

Op de foto draag ik een eenvoudige maar comfortabele en leuke outfit. En die kunt u dan bestellen door te bellen naar: (030) - 2901080

Het truitje heeft elastiek aan de onderzijde. U kunt u het leuk laten opblussen en een rolletje verbergen. Maakt u tot en met xxi en verkrijgbaar in petro, smaragd-groen, terra en zand. 34,95.

De jeans stretcht heerlijk, zit hoog in de taille en heeft een rechte pijp. Een echte klassieker dus! Maakt u tot en met 46 in een middenblauw, donkerblauw en in verschillende lengtes. 49,95

Geïnspireerd en wel zin om de winkel te bezoeken? U bent van harte welkom en vindt It Rains Fashion op het Oude Dorp van Houten en online (want een webshop hebben we natuurlijk ook) www.itrainsfashion.nl

(Foto: Dagmar Lag Photography, www.dagmar-lag.com)

Coöperatieve zonnevelden

Op 1 november dienden de Coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten bij de gemeente Houten drie plannen in voor in totaal 54 ha zonnenveld. Het gaat om twee projecten in Schalkwijk West - genaamd Stroomveld De Knoest en De Wilgengriemd - en project De Heul in Schalkwijk Noord-Oost.

Ze passen in het Beleidskader Zonnenvelden dat de gemeenteraad op 8 juli van dit jaar heeft vastgesteld. Tot 2025 mag er maximaal 100 ha zonnenveld worden vergund. Daarvan is 45 ha al vergeven. Initiatieven voor de resterende 55 ha moeten punten scoren op zeven categorieën. De hoogstscorende projecten mogen om een vergoeding aanvragen.

PROFIT
Vrijwilligersorganisaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten hebben hun krachten gebundeld met twee professionele ontwikkelaars die grondposities hadden. "We zijn blij met de goede samenwerking. We hebben scherpe contractuele afspraken gemaakt over lokaal eigendom," zegt bestuurslid Joris van der Worp van Duurzaam Eiland. "Voortop ontwerpen we gezamenlijk: wij 50%, zij 50%. Zo hebben we als inwoners wat te zeggen over de projecten. Verder hebben we het recht bodingen om de ontwikkelaars uit te kopen. Dan zijn we als inwoners straks 100% eigenaar en hebben we het volle profijt."

BETROKKEHEID
In de plannen krijgen de zeven puntencategorieën uit het Beleids-

kader Zonnenvelden veel aandacht. Een daarvan is participatie van inwoners. "De drie projecten liggen op het Eiland van Schalkwijk. Er wonen mensen in de buurt. Er zijn bedrijven omheen gevestigd. We hebben ze geraadpleegd om mee te denken bij de inrichting van de projecten. Leuk en leerzaam om te doen! Zo kwamen we veel te weten over het gebied zelf. En dat leidt tot een unieke verrijking van de plannen," vindt Van der Worp. Naast kerkerafspraken spreken organiserende de coöperaties infor-

mationeel. De opkomst was hoog, en de betrokkenheid van de deelnemers groot. Resultaat: veel steun voor de initiatieven, en maar een zeer beperkt aantal omwonenden dat specifieke bedenkingen heeft.

KARAKTERISTIEK
Ook voor aspecten als cultuurhistorie en archeologie, duurzaamheid en meervoudig ruimtegebruik zijn punten te verdienen, vertelt Willem van Opgewekt Houten. Hij is bestuurslid van Opgewekt Houten. "Wij willen me-

ken dat zonnenvelden goed ingepast worden in het landschap. Wat is er karakteristiek voor het gebied? Dat komt in de plannen terug. Bijvoorbeeld in de beplanting. En we houden rekening met de belangen van agrarische bedrijven in de omgeving. Dus in het beplantingsplan straks geen soorten met risico's voor de fruitteelt."

BROUWONG
Beide coöperatiebestuurders zijn enthousiast. "We beginnen liever vandaag dan morgen! Maar we zijn

afhankelijk van de uitslag van de beoordeling," besluit Van Opgewekt. "Ook andere ontwikkelaars hebben projectideeën ingediend. De gemeente kiest de plannen met de meeste punten. Hopelijk weten we begin januari of we gekozen zijn. Eigenlijk kunnen we niet wachten. Het zijn mooie projecten, maar ook broodnodig voor de energietransitie!"

Volg de ontwikkelingen via de website duurzaameland.nl en opgewekthouten.nl.

Deelnemers aan de informatieavond begin oktober in De Wiese in gesprek met de landschapsarchitect. Foto: BHM Solar/Margje Nellesen

12. Brief 12 februari over toekenning De Knoest

Beste heer, mevrouw,

In september en oktober vorig jaar hebben we contact gehad over Stroomveld De Knoest langs de A27.

Als coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten hebben we daar op 1 november samen met de ontwikkelaars BHM Solar en Chint een plan voor ingediend. De gemeente Houten heeft nu besloten dat ons project geselecteerd is, en dat we een omgevingsvergunning mogen aanvragen. Kijk voor het nieuwsbericht op ;

<https://www.houten.nl/groen-water-en-duurzaamheid/energie/zonnevelden>.

We zijn erg blij dat we samen met jullie de toekomst van dit gebied zo in eigen hand houden!

Je hebt in september en oktober 2021 tijdens inloopavonden mee kunnen denken over het plan voor Stroomveld de Knoest. We hopen dat je dat - nu het plan doorgaat - wilt blijven doen. We stellen voor om daarover binnenkort opnieuw een inloopavond te organiseren. Uiteraard pas zodra de corona-omstandigheden dat weer mogelijk maken. We bespreken dan graag, hoe je betrokken wilt blijven. En wat de volgende stappen zijn die we moeten zetten.

De komende weken zal er in Houtens Nieuws ('t Groentje) en andere media aandacht worden besteed aan Stroomveld De Knoest. Mocht je naar aanleiding daarvan vragen of opmerkingen hebben, neem dan contact op met het bestuur van Duurzaam Eiland via info@duurzaameiland.nl.

De komende weken zal er ook op de website van de beiden coöperaties ook de nodige informatie verschijnen.

Of via de projectwebsite stroomveld-deknoest.nl. Daar vind je vanaf dinsdag 15 februari de samenvatting van ons plan en de actuele informatie over het project.

Binnen enkele weken hoor je van ons over de inloopavond.

Met vriendelijke groet,

Bert Smit, voorzitter Coöperatie Duurzaam Eiland

13. Uitnodiging 24 februari inloopavond omwonenden 8 maart

Aan de omwonenden van Stroomveld De Knoest

Schalkwijk, 24 februari 2022
Betreft: inloopavond 8-3 Stroomveld De Knoest

Beste dorpsgenoten,

Coöperatie Duurzaam Eiland nodigt jullie uit voor een inloopavond over ons project Stroomveld De Knoest. Die vindt plaats op dinsdag 8 maart a.s. in De Wiese. Hij is van 20.00 tot 21.45 uur, vanaf 19.30 ben je welkom voor de koffie.

Op maandag 27 september vorig jaar hadden we ook een inloopavond. Daar bespraken we toen het plan voor een zonneveld langs de A27. Van de gemeente Houten hebben we nu groen licht om daar vergunning voor aan te vragen.

Stroomveld De Knoest ligt straks in jullie directie omgeving. Daarom willen we graag verder met jullie in gesprek over het plan. We organiseren de avond samen met Coöperatie Opgewekt Houten en de ontwikkelaars BHM Solar en Chint Solar. Met zijn vieren ontwikkelen we Stroomveld De Knoest.

Het voorlopige programma voor de avond is:

- Opening namens Coöperatie Duurzaam Eiland
- Toelichting ontwikkelaar BHM
- Presentatie landschapsarchitect
- Gesprekstafels
 - o met de landschapsarchitect
 - o met de coöperatie en de ontwikkelaars

Het plan dat we willen uitvoeren staat op projectwebsite Stroomveld-DeKnoest.nl en op de website DuurzaamEiland.nl. Als je tijd hebt, verzamel dan vast je vragen en opmerkingen.

We hebben elkaar nodig om dit allemaal goed voor elkaar te krijgen. Daarom hopen we dat je naar de inloopavond komt. Vanwege de koffie willen we graag weten of je er bent. Zou je je alsjeblieft willen aanmelden voor de inloopavond? Dat kan via een mailtje aan info@duurzaameiland.nl.

Graag tot dinsdag 8 maart!

Met vriendelijke groet,

Bert Smit, voorzitter
Coöperatie Duurzaam Eiland u.a.

14. Herinneringsmail CDE

From: Coöperatie Duurzaam Eiland <cooperatie.duurzaam.eiland@gmail.com>
To:
Sent: Wed, Mar 2, 2022 1:46 pm
Subject: Inloopavond

Aan de omwonenden van Stroomveld De Knoest

Schalkwijk, 2 maart 2022
Betreft: inloopavond 8-3 Stroomveld De Knoest

Beste dorpsgenoten en geïnteresseerden,

Coöperatie Duurzaam Eiland nodigt jullie uit voor een inloopavond over ons project Stroomveld De Knoest. Die vindt plaats op dinsdag 8 maart a.s. in De Wiese. Hij is van 20.00 tot 21.45 uur, vanaf 19.30 ben je welkom voor de koffie.

Op maandag 27 september vorig jaar hadden we ook een inloopavond. Daar bespraken we toen het plan voor een zonneveld op land van Van Wijk. Van de gemeente Houten hebben we nu groen licht om daar vergunning voor aan te vragen.

Stroomveld De Knoest ligt straks in jullie directie omgeving. Daarom willen we graag verder met jullie in gesprek over het plan. We organiseren de avond samen met Coöperatie Opgewekt Houten en de ontwikkelaars BHM Solar en Chint Solar. Met zijn vieren ontwikkelen we Stroomveld De Knoest.

Het voorlopige programma voor de avond is:

- Opening namens Coöperatie Duurzaam Eiland
- Toelichting ontwikkelaar BHM
- Presentatie landschapsarchitect
- Gesprekstafels
 - o met de landschapsarchitect
 - o met de coöperatie en de ontwikkelaars

Het plan dat we willen uitvoeren staat op projectwebsite Stroomveld-DeKnoest.nl en op de website DuurzaamEiland.nl. Als je tijd hebt, verzamel dan vast je vragen en opmerkingen.

We hebben elkaar nodig om dit allemaal goed voor elkaar te krijgen. Daarom hopen we dat je naar de inloopavond komt. Vanwege de koffie willen we graag weten of je er bent. Zou je je alsjeblieft willen [aanmelden](#) voor de inloopavond? Dat kan via het contactformulier op Stroomveld-DeKnoest.nl of via info@duurzaameiland.nl.

Graag tot dinsdag 8 maart!

Met vriendelijke groet,

Bert Smit, voorzitter
Coöperatie Duurzaam Eiland u.a.

15. Brief aan omwonenden 22 maart inz informatieavond 14 april

Aan de omwonenden van Stroomveld De Knoest

Schalkwijk, 22 maart 2022

Betreft: informatieavond 14 april 2022 voor inwoners van de gemeente Houten

Beste dorpsgenoten,

Coöperatie Duurzaam Eiland organiseert samen met Coöperatie Opgewekt Houten een informatieavond over ons project Stroomveld De Knoest. Die is bedoeld voor inwoners van de gemeente Houten, dus ook voor Schalkwijk en Tull en 't Waal. Hij vindt plaats op **donderdag 14 april** a.s. in **Multifunctioneel Centrum The Dome**, Kruisboog 30 in Houten. Vanaf 19.30 uur is iedereen die geïnteresseerd is van harte welkom. Het is niet nodig je van tevoren aan te melden.

In de afgelopen weken hebben we met de direct omwonenden overleg gehad over het plan voor een zonnepark langs de A27. Met de mensen in de directe omgeving hebben we gesprekken gevoerd. De zorgen en wensen die daar naar voren zijn gebracht hebben we goed genoteerd, en waar mogelijk hebben we het plan voor Stroomveld De Knoest erop aangepast.

Bij de gemeente Houten gaan we binnenkort een omgevingsvergunning aanvragen. Daarom is het tijd om ruimere bekendheid te geven aan het plan voor Stroomveld De Knoest. Dat doen we met een informatieavond voor alle inwoners van de gemeente Houten. Op de informatieavond is het plan te bekijken, en de landschapsarchitect is aanwezig om uitleg te geven bij het ontwerp. Iedereen kan technische vragen stellen aan deskundigen van BHM Solar en Chint Solar waarmee we samen Stroomveld De Knoest ontwikkelen. Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten geven informatie hoe jullie zelf kunnen mee-investeren én -participeren.

We hebben elkaar nodig om dit allemaal goed voor elkaar te krijgen. Daarom hopen we dat jullie ook naar de informatieavond komen.

Graag tot ziens op donderdag 14 april in Houten!

Met vriendelijke groet,

Bert Smit, voorzitter
Coöperatie Duurzaam Eiland u.a.

PS: Tijdens de informatieavond presenteren we ook ons plan voor Zonneweide De Heul, gelegen tussen de Provincialeweg en de Kanaaldijk-Zuid. Kijk voor meer informatie alvast eens op zonneweide-deheul.nl.

16. Artikel Zonneveld toont Waterlinie - Houtens Nieuws wk 7 – p 20

Woensdag
16 februari
2022

DUURZAME ENERGIE

20

Zonneveld toont Waterlinie

SCHALKWIJK Bij de brug van de A27 over het Amsterdam-Rijnkanaal willen de coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten een zonneveld aanleggen. In november 2021 dienden ze samen met projectontwikkelaars BHM Solar en Chint Solar Nederland het voorstel voor 'Stroomveld De Knoest' in als onderdeel van de ontsluiting van de zonnepanelen. De gemeente Houten maakte vorige week bekend dat ze hiervoor nu een omgevingsvergunning kunnen aanvragen.

Compliment Het plan voorziet in ruim 5 hectare voor natuur, biodiversiteitsontwikkeling, recreatie en cultuurschepping, en 30 hectare zonnepanelen. "We zijn erg trots dat ons voorstel is goedgekeurd," zegt Bert Smits, voorzitter van Coöperatie Duurzaam Eiland. "Het was best spannend om de deadline voor indiening te halen. We wilden een plan met iets extra's voor het Eiland hebben. Dat is gelukt, vooral met de hulp van de samen uit Tull en 't Waal en Schalkwijk en Stichting Landschap Ouderen. Dat we als coöperaties een omgevingsvergunning mogen aanvragen voor 'Stroomveld De Knoest' is een groot compliment aan iedereen die mee-gewerkt en meegedacht heeft!"

Innovatieveld De eestvries waarop Smits doelt hebben te maken met de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Daar heeft Unesco vorig jaar de werelderfgoedstatus aan toegekend. "Met ons project spelen we daar op," vertelt hij. "Het zijn oude inundatievelden van de Waterlinie. Met het plan voor Stroomveld De Knoest maken we dat zichtbaar. We brengen het oude patroon van inundatievelden terug. En we bouwen een informatiepunt waar de geschiedenis van de Waterlinie weer zichtbaar maken!"

■ Meentegras van Stroomveld De Knoest, gezien vanaf de Kanaalzijde Zuid in zuidelijke richting langs de A27.

Reinieuw Zonder zonnepanelen zou de historie niet op deze manier gevoeld en onderhouden kunnen worden. "Op het Eiland van Schalkwijk vinden wij dat een logische plek voor een zonnepaneel, tegen infrastructuur aan. We begrijpen dat we allemaal iets moeten doen aan klimaatverandering. De gemeente Houten heeft zich immers tot doel gesteld in 2040 energieneutraal te zijn. Op het Eiland ligt de ruimte voor zonnepanelen. Maar we willen dan wel dat die goed worden ingepast. Met ons plan en onze samenwerking met de ontwikkelaars en Opgewekt Houten zorgen we daar voor." Ook is er voor

het plan veel draagvlak. "De betrokkenheid van de omwonenden uit Schalkwijk is groot. Daarom is het een mooi voorbeeld geworden."

Lokaal eigendom Doel van de coöperaties is uiteindelijk volledig eigenaar te worden van het project. "Voor het indienen van het plan hebben we met de commerciële ontwikkelaars een overeenkomst getekend," licht Bert Smits toe. "We zijn van begin af 50% mede-ontwikkelaar van het project. Als inwoners hebben we dus invloed op hoe het project eruit komt te zien. En we hebben de optie om het aandeel van

de ontwikkelaars over te nemen. Dit is Stroomveld De Knoest helemaal van en voor ons als inwoners."

Inloopavonden Hoe gaat het nu verder? Bert Smits: "Onze eerstvolgende stappen in 2022 zijn: het organiseren van inloopavonden voor belangstellenden en uiteindelijk het aanvragen van een vergunning en subsidie. Geïnteresseerden kunnen vanaf nu ook al kijken op de projectwebsite www.stroomveld-deknoest.nl. De ontwikkelingen zijn ook te volgen via de websites www.duurzaameiland.nl en www.opgewekthouten.nl.

24 tips!

Niet één, maar wel 24 tips om energie te besparen en dus ook te besparen op je energierekening. Vind je in een handig overzicht met uitleg en mogelijke besparing op www.energiehouthouten.nl/bespaartips.

Agenda

Alle activiteiten zijn onder voorbehoud van wat er op dat moment mogelijk is en haalbaar is bij de geldende regels m.b.t. COVID. Lees op de websites van de initiatieven de laatste stand van zaken.

17 februari - Kickstartvresie: Zon op Grote Daken 2022 Houten
15.30-17.30 u. The Dome Houten.

9 maart - (Online) Informatie-avond Heel Houten Houten
19.30-21.00 u. Aanmelden en info via www.energiehouthouten.nl/heelhouteninfo.

10 maart - Info-avond: Zon op grote daken 2022 Schalkwijk
19.30-21.30 u. De Wase Schalkwijk. Aanmelden en info via www.duurzaameiland.nl.

12 maart - EnergiebespaarCafé Heel Houten
Loop binnen in de Bibliotheek Lek & IJssel Houten-centrum tussen 10.15 en 14.00 u. Aanmelden van tevoren kan ook. Lees de meest recente info op www.energiehouthouten.nl/energiebespaar.

22 maart - Online infoavond CV-optimalisatie, 19.00-20.00 u. Aanmelden en meer info via www.energiehouthouten.nl/diensten/cv-optimalisatie.

Inloopavonden/zonneweiden
De verwachting is dat de inloopavonden voor de zonneweidenprojecten medio maart of begin april georganiseerd zullen worden. Kijk voor meer informatie op de websites van de coöperaties of in de agenda van de volgende pagina Duurzame Energie.

Heel Houten Houten
Met een goed geïsoleerd huis verhoog je je wooncomfort, bespaar je op je stookkosten en draag je bij aan minder CO₂ uitstoot. Via de collectieve inkoopactie isolatie van Energie Rijk Houten kun je gebruik maken van het aanbod voor vloerisolatie, spouwmuurisolatie en/of HR++glas. Deze actie loopt nog tot 31 maart 2022 en is voor alle huiseigenaren in de gemeente Houten. Meer informatie via www.energiehouthouten.nl/heelhouteninfo.

COLOFON
De inhoud van deze pagina is samengesteld door de lokale (wijk)wijken/organisaties die bezig zijn met energie besparen en duurzaam opwekken van elektriciteit.

Wie zijp dat?
Zie www.duurzaameiland.nl/energie/nee-helpt-jou. Jouw verhaal over duurzaamheid delen? Mail naar duurzaam@houten.nl of redactiegroepje@energiehouthouten.nl.

Zonnig Schalkwijks ommetje

SCHALKWIJK Zouden we over de zonneweide een ommetje kunnen lopen? Dat vroegen de omwonenden van Zonneweide De Heul zich al bij een inloopavond in september 2021. De coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten vroegen mensen uit de buurt om mee te denken. "We denken dat dat goed gelukt is," zegt Bert Smits. Hij is voorzitter van Duurzaam Eiland. Samen met Opgewekt Houten en de ontwikkelaars BHM Solar en Chint Solar Nederland is het projectplan voor 'Zonneweide De Heul' ontwikkeld. "Het wordt een bijzonder project op het Eiland van Schalkwijk. Het brengt recreatie, cultuurschepping, natuur en het opwekken van groene stroom samen in één ontwerp. Deze maand werd bekend dat het als een van de drie beste plannen is gekozen!"

Struimpad De informatieavonden vorig jaar waren rijk aan ideeën. Als er een zonneweide komt, kan er dan een wandelpad over worden aangelegd? We kunnen eigenlijk alleen langs de openbare weg een struimpad aanleggen, dat is niet toegestaan. Maar dat is niet onoverwinnelijk. Met dit in het achterhoofd ontwikkelde de landschapsarchitect een struimpad over de zonneweide. Het loopt van de Provincialeweg naar de Kanaalzijde Zuid en is heel en terug ruim 3 kilometer lang. Onderweg

■ Inloopveld Zonneweide De Heul, gezien vanaf Kanaalzijde Zuid richting Provincialeweg.

wandelaar je telkens in een andere omgeving. Een boomgaard met plak-taan, langs windengels, over het water, en bij een uitkijkpunt.

Overstroom Ook met het agrarische belang is goed rekening gehouden. Het ontwerp voorziet halverwege het gebied in een open ruimte. Die kan worden gebruikt als overstroom voor landbouwvoortritten en voor massen de naastgelegen landbouw-ervaren. Voor wandelaars levert een vee-verplaatsing door de zon-

neweide een speciale belevenis op. Overstroomende koeien zijn tegenwoordig immers geen alledaags gezicht meer!

Natuur Geert Gerrits, voorzitter van Opgewekt Houten, wijst op de kansen die het project biedt voor de natuur. "Er komt 5 hectare nieuw natuur. We laten de grond onder de panelen voor meerdere jaren met rust. Daardoor kunnen er rond 'Zonneweide De Heul' straks meer plantensoorten, insecten en vogel-

soorten voor. Op advies van de landschapsarchitect komen er windtunnels met inheemse bomen. De sloten krijgen een natuurrijke oever die bijdraagt aan de waterkwaliteit en de ontwikkeling van planten, insecten en dieren. Onder en rondom de zonnepanelen zal een kruidrijk grasland worden gecreëerd."

Lokaal eigendom Belangrijk onderdeel van het plan is het streven naar 100% lokaal eigendom. "We werken goed samen met de commerciële ontwikkelaars. Over lokaal eigendom hebben we duidelijke afspraken gemaakt," vertelt Gerrits. "Onze coöperaties zijn van begin af 50% mede-ontwikkelaar van het project. Zo hebben we als inwoners wat te zeggen. Verder hebben we het recht bedongen om de ontwikkelaars uit te kopen. Dan zijn we als inwoners straks 100% eigenaar en hebben we het volle profijt."

Inloopavonden Binnenkort zijn er inloopavonden voor belangstellenden en kan uiteindelijk een vergunning en subsidie aangevraagd worden. Kijk voor meer informatie ook eens op projectwebsite www.zonneweide-deheul.nl of volg de ontwikkelingen via de websites www.duurzaameiland.nl en www.opgewekthouten.nl.

17. Advertentie in Houtens Nieuws 23 en 30 maart en 5 april 2022

Donderdag 14 april INFORMATIEAVOND

Zonneweide De Heul en Stroomveld De Knoest

Inwonersinitiatieven Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten nodigen u graag uit voor een informatieavond over de plannen voor Zonneweide De Heul en Stroomveld De Knoest. De zonneweiden op het Eiland van Schalkwijk gaan op unieke wijze het opwekken van groene stroom met natuur, recreatie en cultuurgeschiedenis combineren. Tijdens deze avond zijn de beide plannen te bekijken en kunt u uw vragen stellen aan deskundigen. Van Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten krijgt u informatie hoe u zelf kunt mee-investeren én -profiteren.

U bent op donderdag 14 april vanaf 19:30 uur van harte welkom in **The Dome**, Kruisboog 30 in **Houten**. Vooraf aanmelden is niet nodig.

RCN HET GROTE BOS ZOEKT:

Zelfstandig werkend kok

Ben jij een gepassioneerde stressbestendige kok en op zoek naar een plek om je culinair talent kwijt te kunnen?

Assistent horecamanager

Ben jij die energieke assistent horecamanager die het leuk vindt om te zorgen dat alles op rolletjes loopt en dat onze gasten een geweldige vakantie kunnen beleven?

Ben jij toe aan een leuke baan?

Stuur een appje naar Marlinda: 06 11 65 29 19, mail naar hetgrotebos@rcn.nl, ga naar werkenbijrcn.nl of scan de QR-code.

Hydeparklaan 24, 3041 DZ Doorn
080 168 5600 hetgrotebos@rcn.nl

#Ren tegen kanker

Waarom ik mee? Ga naar rentegenkanker.nl

HAAL DE LENTE IN HUIS MET BELISOL

VOLOP VOORJAARS VOORDEEL

By Belisol willen we graag dat u het voorjaar tegelijkertijd geniet. Daarom ontvangt u nu volop van ons voorjaarsvoordeel bij aankoop van nieuwe kozijnen en deuren. In een persoonlijk gesprek zullen we uw wensen graag om in een passend advies. Laat dat advies maar komen!

Mak je een afspraak voor een vrijblijvend adviesgesprek op belisol.nl

Belisol.
Meer dan 45 jaar kozijnen en deuren zonder zorgen.

Lucht - De Luchtlaan 40, 3439 DZ Haarlem
T 020-245 12 74 - info@belisol.nl